

CONCELLO DE SANTIAGO

INFORME DE INTERVENCIÓN Nº 466/2019

ASUNTO: INFORME LIQUIDACIÓN ORZAMENTO CONCELLO DE SANTIAGO EXERCICIO 2018

De conformidade co establecido nos artigos 191.3 do texto refundido da Lei Reguladora de Facendas Locais (en adiante TRLRFL) e 4.1.b).4º do Real Decreto 128/2018, de 16 de marzo, polo que se regula o Régime Xurídico dos Funcionarios de Administración Local con habilitación de carácter nacional, esta Intervención emite informe á liquidación do Orzamento do Concello do exercicio 2018.

NORMATIVA DE APLICACIÓN

- Artigos 191 a 193 do Real Decreto Lexislativo 2/2004, de 5 de marzo, que aproba o texto refundido da Lei Reguladora das Facendas Locais.
- Artigos 89 a 105 do Real decreto 500/90, de 20 de abril, en materia orzamentaria.
- Orden HAP/1781/2013, de 20 de setembro, que aproba a Instrucción do Modelo Normal de Contabilidade Local.
- Lei Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidade Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira.
- Bases de Execución do Orzamento Municipal 2018

INFORME

PRIMEIRO: O artigo 191 do TRLRFL (regulamentariamente, o artigo 89 do RD 500/1990) regula o peche e liquidación do orzamento nos seguintes termos:

- "1. El presupuesto de cada ejercicio se liquidará en cuanto a la recaudación de derechos y al pago de obligaciones el 31 de diciembre del año natural correspondiente, quedando a cargo de la Tesorería local los ingresos y pagos pendientes, según sus respectivas contracciones.*
- 2. Las obligaciones reconocidas y liquidadas no satisfechas el último día del ejercicio, los derechos pendientes de cobro y los fondos líquidos a 31 de diciembre configurarán el remanente de tesorería de la entidad local. La cuantificación del remanente de tesorería deberá realizarse teniendo en cuenta los posibles ingresos afectados y minorando de acuerdo con lo que reglamentariamente se establezca los derechos pendientes de cobro que se consideren de difícil o imposible recaudación.*
- 3. Las entidades locales deberán confeccionar la liquidación de su presupuesto antes del día primero de marzo del ejercicio siguiente.*
- La aprobación de la liquidación del presupuesto corresponde al presidente de la entidad local, previo informe de la Intervención."*

Con respecto aos prazos establecidos na normativa, debe facerse constar que a presente liquidación se aproba fora do prazo establecido na normativa de aplicación (antes do un de marzo do exercicio seguinte). Á carga de traballo xa existente no departamento de Intervención engádense as circunstancias seguintes:

- 1) Cese da Interventora Xeral a petición propia en abril de 2018 (decreto de alcaldía de 27 de abril e dación de conta na Xunta de Goberno Local da mesma data). Dende o mes de abril ata o mes de outubro tódalas funcións inherentes ao posto foron asumidas pola viceintervención municipal.

2) A Intervención municipal continúa a asumir as funcións de contabilidade, non cumpríndose o principio xeral de separación establecido para os municipios incluídos no ámbito de aplicación do Título X da Lei 7/1985

Artigo 133 Lei 7/1985:

"La gestión económico-financiera se ajustará a los siguientes criterios:

(...)

b) Separación de las funciones de contabilidad y de fiscalización de la gestión económico-financiera."

3) A situación anterior vese agravada polo incremento exponencial do volume de traballo xa desenvolto na Intervención municipal, especialmente trasas modificacións normativas derivadas da Lei Orgánica de Estabilidade Orzamentaria. O desenvolvemento da Orde HAP/2105/2012, de 1 de outubro¹, a entrada en vigor da nova Instrucción de Contabilidade a partires de 2015 cun incremento na complexidade das tarefas contables, a atribución de determinadas responsabilidades derivadas das novas normas de publicidade de subvencións (co nomeamento provisional como administrador institucional da Viceinterventora municipal en 2016, situación que persiste á data actual), a entrada en vigor en 2018 do RD 424/2017², as obrigas que comporta a normativa de morosidade e outras moitas; todo elo continúa a xerar un forte incremento na carga de traballo xa existente neste departamento, sen que ese incremento se teña compensado con dotación de persoal suficiente con formación específica e carácter estable.

4) Con respecto ao persoal adscrito ao departamento xa en 2015 produciuse a situación de excedencia e baixa laboral e posterior traslado a outro departamento funcionarias de carreira que, coa categoría de A2 e C1, viñan desenvolvendo con máis de 10 anos de experiencia, funcións de contabilidade. Ditos postos non foron ainda provistos de xeito definitivo; só en outubro de 2018 dotouse o posto de técnico A2 con carácter interino. A isto engádese a xubilación de dúas xefes de negociado ao longo dos últimos anos, non sendo nomeadas novas funcionarias para a provisión de ditos postos ata o mes de xullo de 2018, un dos cales só se fixo efectivo en días pasados do ano 2019.

5) Particularmente no exercicio 2018 e principios de 2019, xunto co cese da titular da Intervención producíronse tanto finalizacíons de contratos/nomeamentos temporais, así como diversas baixas laborais, afectando tanto ao desenvolvemento normal do servizo como ás propias tarefas de liquidación.

Todas estas incidencias véñense poñendo de manifesto por esta Intervención nos informes ás últimas liquidacións, reiterándose en peticións de persoal para o departamento (6 de febreiro de 2018, 31 de agosto de 2018).

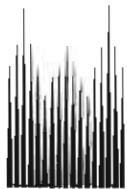
SEGUNDO: sobre o órgano competente³, a aprobación da liquidación enténdese que corresponde á concellería delegada de Economía, Facenda e Administración en virtude de decreto de alcaldía de

¹ Orde HAP/2105/2012, de 1 de outubro, pola que se desenvolven as obrigas de subministro de información previstas na Lei Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidade Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira.

² Real Decreto 424/2017 de 28 de abril, polo que se regula o réxime xurídico do control interno nas entidades do Sector Público Local.

³ Artigo 90 RD 500/1990:

"1. Correspondrá al Presidente de la Entidad local, previo informe de la Intervención, la aprobación de la liquidación del Presupuesto de la Entidad local y de las liquidaciones de los Presupuestos de los Organismos autónomos de ella dependientes (art. 172.3, LRHL).

CONCELLO DE SANTIAGO

delegación de competencias de 23 e 28 de xuño de 2017 que, en materia económica e orzamentaria, contén unha delegación xenérica en materia de "planificación económica e financeira, xestión tributaria, xestión orzamentaria, política fiscal réxime Interior", entre outras, debendo ter en conta o nomeamento de concelleiro substituto de Facenda e Réxime Interior por decreto de Alcaldía de 2 de maio de 2019.

TERCEIRO: en canto á liquidación dos organismos dependentes:

- ao abeiro do sinalado no artigo 192 TRLRFL, e referíndonos concretamente á liquidación do Organismo Autónomo "Auditorio de Galicia",

"1. La liquidación de los presupuestos de los organismos autónomos se ajustará a lo dispuesto en el apartado 1 del artículo anterior. Reglamentariamente se regularán las operaciones de cierre del ejercicio económico y de liquidación de los presupuestos, atendiendo al carácter de los citados organismos.

2. La liquidación de los presupuestos de los organismos autónomos, informada por la Intervención correspondiente y propuesta por el órgano competente de estos, será remitida a la entidad local para su aprobación por su presidente y a los efectos previstos en el artículo siguiente."

- as sociedades mercantís de capital 100% municipal TUSSA e INCOLSA formularán e aprobarán as súas contas de conformidade coa normativa mercantil, e remitiranse ao Concello para a súa integración na Conta Xeral da entidade.

Do mesmo xeito, as contas anuais das sociedades mercantís en cuxo capital social teñan participación maioria a entidade, no noso caso MERCAGALICIA, e as contas da Fundación Refuxio de Animais, ao ter sido esta última cualificada pola Intervención Xeral da Administración do Estado como Administración Pública, formarán parte como documentación complementaria á Conta Xeral, de acordo co disposto na Regra 48 da Instrucción de Modelo Normal de Contabilidade Local.

Non obstante, tanto a sociedade mercantil INCOLSA como a Fundación Refuxio de Animais deben remitir, ao ter a consideración de Administracións Públicas a efectos SEC-2010, a información necesaria para o cálculo consolidado de estabilidade, regra de gasto e débeda pública.

CUARTO: centrándonos nos estados de liquidación das entidades sometidas a orzamento limitativo, a documentación deberá estar integrada, segundo o artigo 93 do RD 500/90 por:

1. Respecto ao Orzamento de gastos, e para cada partida orzamentaria: os créditos iniciais, as súas modificacións, os créditos definitivos, os gastos autorizados, os gastos comprometidos, as obrigas recoñecidas os pagos ordenados e os pagos realizados.
2. Respecto ao Orzamento de ingresos, e para cada concepto, as previsións iniciais, as súas modificacións, as previsións definitivas, os dereitos recoñecidos e anulados e os recadados netos.
3. A determinación dos dereitos pendentes de cobro e obrigas pendentes de pago a 31 de decembro.
4. O resultado orzamentario do exercicio (artigos 96 e 97 do Real Decreto 500/1990, de 20 de abril).
5. Os remanentes de crédito (artigos 98 a 100 do Real Decreto 500/1990, de 20 de abril).

2. De la liquidación de cada uno de los Presupuestos citados, una vez efectuada su aprobación, se dará cuenta al Pleno en la primera sesión que celebre (art. 174.4, LRHL).

6. O remanente de tesourería (artigos 101 a 105 do Real Decreto 500/1990, de 20 de abril).

Como primeira aproximación e dende un punto de vista formal, manífestase por esta Intervención que a información incorporada na liquidación do Orzamento 2018 inclúe con carácter xeral a documentación mencionada no artigo enunciado.

QUINTO: en canto á avaliación da capacidade ou necesidade de financiamento deberá terse en conta que as Entidades Locais deberán axustar os seus orzamentos ao principio de estabilidade orzamentaria entendido este como a situación de equilibrio ou superávit computada en termos de capacidade de financiamento de acordo coa definición contida no Sistema Europeo de Contas Nacionais e Rexionais (artigos 3 e 11 da Lei Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidade Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira). Ademais, deberá cumplir co obxectivo da regra de gasto, entendido como a variación do gasto computable das Corporacións Locais, que non poderá superar a taxa de referencia de crecemento do Produto Interior Bruto de medio prazo da economía española. A este respecto a Intervención Local elevará ao Pleno un informe sobre o cumprimento do obxectivo de estabilidade e do cumprimento da regra de gasto da propia Entidade Local e dos seus organismos e entidades dependentes. Este informe emitirase con carácter independente e engadirase ao previsto no artigo 191.3 do Real Decreto Lexislativo 2/2004, de 5 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei Reguladora das Facendas Locais.

SEXTO: examinada a liquidación do Orzamento municipal de 2018 procederase á análise das principais magnitudes que resultan da mesma:

I) RESULTADO ORZAMENTARIO

O orzamento municipal do Concello de Santiago para o exercicio 2018 aprobouse fóra do prazo establecido para elo (acordo de aprobación definitiva de 21 de febreiro de 2018, publicada no BOP número 40 de 27 de febreiro de 2018) e con equilibrio inicial por importe de 110.212.097,31 euros. As modificacóns cuantitativas á alza en dito orzamento acadaron un importe de 28.669.432,19 euros, polo que as previsións definitivas de ingresos e gastos ascenderon a 138.881.529,50 euros, representando as modificacóns un incremento de 26,01% sobre os créditos iniciais. Como resumo xeral das modificacóns, clasificadas pola súa tipoloxía, amósanse:

- Créditos extraordinarios: 2.568.206,40 €
- Suplementos de crédito: 5.927.243,36 €
- Ampliacións de crédito: 0,00 €
- Transferencias de crédito: 1.636.689,60 €
- Incorporacións de remanentes: 18.200.156,75 €
- Xeracións de crédito: 2.269.732,98 €
- Baixas por anulación: 295.907,30 €

As modificacóns cualitativas (transferencias de crédito e baixas por anulación que financiaron ben créditos extraordinarios, ben suplementos de crédito) ascenderon a 1.932.596,90 €, o que representa unha porcentaxe de case o 1,75% sobre o orzamento inicial.

Os créditos extraordinarios e suplementos de crédito financiáronse con:

- Novos ingresos: 1.571.633,30 €
- Remanente líquido de tesourería para gastos xerais por importe de 6.082.621,96 €

CONCELLO DE SANTIAGO

- Remanente de tesourería para gastos con financiamento afectado (exceso de financiamento sobrante doutros proxectos de gasto): 7.611,28 €
- Con novos ingresos derivados de préstamo coa Deputación (PAI 2017), por importe de 537.675,82 €, que finanziaba unha parte de novos investimentos e outra parte, amortización anticipada de endebedamento con entidades financeiras.
- Con baixas por anulación doutras aplicacións orzamentarias, 295.907,30 €

- As **incorporacións de remanentes** financíáronse con:

- Compromisos firmes de aportación: 3.212.571,77 €
- Novos ingresos derivados de préstamos formalizados e non dispostos: 5.577.121,79 €
- Desviacións de financiamento acumuladas positivas: 7.607.331,07 €
- Remanente Líquido de tesourería: 1.803.132,12 €. Esta modificación trámouuse ao abeiro do disposto na Disposición Adicional 16ª.5 TRLRFL, de conformidade coa modificación aprobada na disp. Ad. 96ª da lei 13/2017, de 27 de xuño de Orzamentos Xerais do Estado para 2017 sobre a finalización dos investimentos financeiramente sustentables non rematados no exercicio 2017.

- As **xeracións de crédito** financíáronse, con carácter xeral, con achegas e compromisos firmes de achegas.

O resultado orzamentario axustado ascendeu a **18.712.479,88 euros**. Antes da análise dos seus componentes, procederase a amosar a evolución desta magnitude nos últimos anos:

Cadro 1. Evolución do resultado orzamentario. Período 2012- 2018

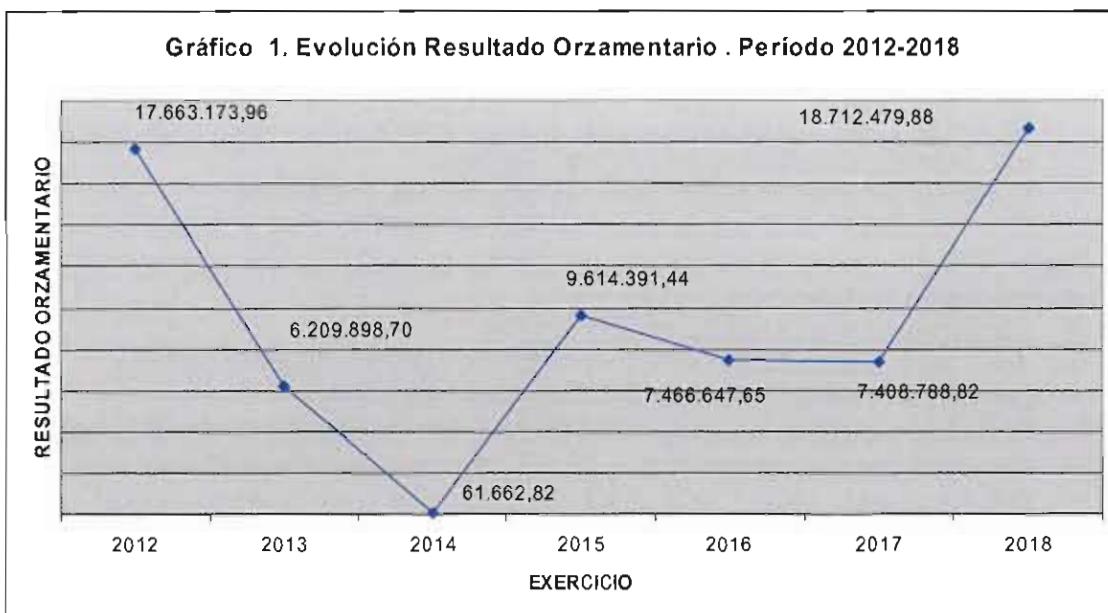
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. Dereitos recoñecidos netos	107.667.147,01	94.208.725,38	93.477.349,90	98.278.746,64	98.223.464,10	97.986.746,11	115.101.548,21
2. Obrigas recoñecidas netas	86.639.854,85	90.238.690,89	97.606.016,33	89.687.032,49	94.223.726,46	95.206.075,16	101.096.515,48
3. Resultado antes de axustes (1-2)	21.027.292,16	3.970.034,49	-4.128.666,43	8.591.714,15	3.999.737,64	2.780.670,95	14.005.032,73
4. Gastos financiados con remanente líquido	0	723.613,46	4.059.083,51	361332,11	3.206.639,56	4.643.737,34	6.470.404,94
5. Desviacións negativas	3.715.809,16	5.247.535,05	4.554.652,59	3.540.687,66	4.637.107,95	3.291.428,43	3.434.337,61
6. Desviacións positivas	7.079.927,36	3.731.284,30	4.423.406,85	2.879.342,48	4.376.837,50	3.307.047,90	5.197.295,40
7. Resultado axustado (3+4+5-6)	17.663.173,96	6.209.898,70	61.662,82	9.614.391,44	7.466.647,65	7.408.788,82	18.712.479,88

CONCELLO DE SANTIAGO

Gráfico 1. Evolución Resultado Orzamentario . Período 2012-2018

Das cifras anteriores pódese deducir, nunha primeira aproximación, que o resultado orzamentario incremántase moi notablemente respecto as cifras de exercicios anteriores tanto antes como despois de axustes, situándonos en niveis similares ao ano 2012. Os dereitos recoñecidos netos ascenderon a 115.101.548,21 € (fronte a 97.986.746,11 € do exercicio 2017) e as obrigas recoñecidas a 101.096.515,48 € (en 2017 foron de 95.206.075,16 €). Nunha primeira análise superficial das cifras presentadas, poñer a atención en que o incremento dos dereitos recoñecidos netos foi porcentualmente superior aos das obrigas recoñecidas netas que, si ben experimenta crecemento respecto do exercicio anterior, non acada as cifras dos ingresos liquidados, o que se sitúa como unha das causas máis relevantes no incremento da magnitud analizada.

O **resultado orzamentario total** (sen axustes) calcúlase por diferenza global entre dereitos recoñecidos netos e obrigas recoñecidas netas, ámbolos dous do exercicio corrente. Reflicte, polo tanto, en qué medida os ingresos liquidados no ano foron suficientes para a cobertura das obrigas recoñecidas no mesmo. Sobre a contía sinalada anteriormente, de 115.101.548,21 €, que non ten en conta a incidencia dos ingresos liquidados no exercicio que están afectados a gastos concretos ou viceversa deben practicarse os axustes indicados na Regra 50 da Instrucción de Modelo Normal de Contabilidade Local (Orde.HAP 1781/2013, de 20 de setembro), e que consisten en:

- Por unha banda, incrementar a cifra anterior coa contía de remanente líquido de tesourería que, pola vía das modificacións de crédito, chegaron a fase de obriga recoñecida neste exercicio. O axuste ascende a un total de 6.470.404,94 €.
- Por outra banda, illar os desfases existentes entre os ingresos orzamentarios recoñecidos durante o ano, para a realización dun gasto con financiamento afectado e os que, en función da parte do mesmo efectuada nese período, deberían terse recoñecido, si a execución dos ingresos afectados se realizase ~~compasadamente~~ coa do gasto orzamentario. Este axústese practícase tralo cálculo das desviacións de financiamento⁴

⁴ As desviacións de financiamento calcularanse por diferenza entre os dereitos recoñecidos netos polos ingresos afectados e o produto do coeficiente de financiamento polo total de obligacións recoñecidas netas, referidos uns e outras ao período considerado. As desviacións de financiamento do exercicio calcularanse tomando en consideración o coeficiente de

As desviacións de financiamento positivas imputables axustan á baixa o resultado orzamentario, posto que reflecten dereitos recoñecidos no exercicio afectados a gastos concretos que non se produciron no mesmo (ben por terse producido en exercicios anteriores, ben porque ainda se van a producir en exercicios futuros). O seu importe é de 5.197.295,40 euros.

Situación contraria é a das desviacións de financiamento imputables negativas, que aumentan o resultado por obedecer a obrigas recoñecidas do exercicio cuxos ingresos afectados non se xeraron no mesmo, ben por terse producido en exercicios anteriores, ben por irse producir no futuro (como exemplo, gastos subvencionados realizados en 2018 con unha achega que se vai percibir en 2019). O importe das desviacións negativas imputables é de 3.434.337,61 euros.

Unha vez practicados os axustes indicados mesmos e, polo tanto, illado o efecto que reflecten nesta magnitud, o Resultado Orzamentario Axustado do exercicio foi, como se avanzaba anteriormente, de 18.712.479,88 €.

Este resultado positivo do exercicio é **consecuencia**, dito en termos moi xerais, dun menor nivel de execución de gastos que de ingresos: fronte a un "ratio" entre dereitos recoñecidos netos globais sobre previsións definitivas de ingresos do 82,88% (nivel de execución superior en 5 puntos porcentuais ao do exercicio anterior), temos un 72,79% de execución de gastos resultante este último da ratio entre obrigas recoñecidas netas e créditos definitivos (pola súa banda inferior á mesma porcentaxe do exercicio anterior, que era de 75,28%); esta circunstancia explica os algo máis de 14' de resultado orzamentario positivo antes de axustes. Asemade, das obrigas recoñecidas reflectidas, un total de 6.470.404,94 € foron financiadas con Remanente Líquido de Tesourería do exercicio 2017 (xúntase Anexo I coa relación de obrigas recoñecidas que componen dito axuste), importe que correxe á alza o resultado. O volume de desviacións de financiación imputables positivas (que minora o resultado orzamentario) é superior ao das negativas (que axustan o resultado á alza). Polo que son nos distintos niveis de execución de gastos e ingresos e no axuste de obrigas financiadas con remanente líquido de tesourería aludidos os motivos nos que debe residenciar a grandes liñas o resultado orzamentario acadado. Non obstante, non se pode descoñecer o elevado nivel de gastos pendentes de aplicar ao orzamento (conta 413), que se sitúa neste ano en niveis similares aos do exercicio 2016 e 2017, e que ascende a 1.774.991,43 € (Anexo II), dos que 258.055,81 € proceden de exercicios anteriores, e 1.516.935,62 € contabilizáronse en 2018, e reflecten a existencia de gastos devindicados que, por non terse ditado o acto administrativo correspondente, non teñen o seu reflexo en obrigas recoñecidas e, polo tanto, non afectan ó resultado orzamentario no seu cálculo legal, si ben na medida na que se trata de gastos realmente executados e devindicados no exercicio, de terse producido a imputación orzamentaria, terían minorado o resultado final desta magnitud. Si efectuásemos o axuste extracontable da contía contabilizada en 2018, o resultado situárase en 17.195.544,26 € (excluímos neste cómputo, da cifra de 1.774.991,43 € o importe de 258.055,81 € que proveñen de operacións pendentes de exercicios anteriores).

Procedese a continuación á análise evolutiva do resultado orzamentario por operacións correntes tanto en termos globais como por cada un dos seus compoñentes (dereitos recoñecidos netos e obrigas recoñecidas netas, ambos por operacións correntes). É especialmente importe esta análise debido á importancia relativa destas magnitudes (amósase no seguinte cadro a porcentaxe que dereitos e obrigas correntes representan sobre os globais), á relevancia na análise da situación de endebedamento e estabilidade da entidade local, sen esquecer a capacidade da entidade de incidir no seu volume a través

financiamento parcial por axente finanziador e o importe das obrigacións e dereitos recoñecidos relativos ao axente de que se trate, referidos unhas e outros ao exercicio orzamentario.

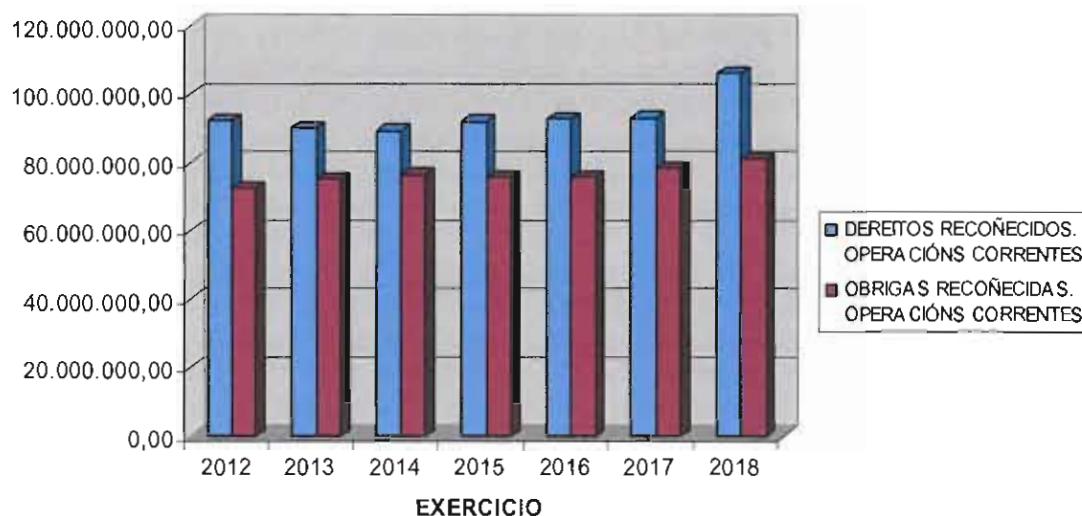
**CONCELLO DE
SANTIAGO**

das correspondentes decisións de xestión no relativo aos ingresos, e á trascendencia contitativa de tales decisións en materia de gastos:

Cadro 2. Evolución Operacións correntes . Período 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. Dereitos recoñecidos nelos. Operacións correntes	92.319.653,07	90.114.305,95	89.464.860,25	91.932.781,86	92.989.328,54	93.018.373,14	106.169.448,77
% sobre o total de dereitos do exercicio	85,75%	95,65%	95,71%	93,54%	94,67%	94,93%	92,24%
2. Obrigas recoñecidas nelas. Operacións correntes	72.453.426,39	75.247.364,18	76.612.704,44	75.885.535,47	75.785.058,84	78.561.631,67	81.241.250,35
% sobre o total de obrigas do exercicio	83,63%	83,39%	78,49%	84,61%	80,43%	82,52%	80,36%
Resultado orzamentario por operacións correntes	19.866.226,68	14.866.941,77	12.852.155,81	16.047.246,39	17.204.269,70	14.456.741,47	24.928.198,42

**GRÁFICO 2. EVOLUCIÓN OPERACIÓNS CORRENTES.
PERÍODO 2012-2018**

A porcentaxe de execución dos ingresos correntes (dereitos recoñecidos/ previsións definitivas) foi do 101,68 % e das obrigas recoñecidas por operacións correntes (obrigas recoñecidas/ créditos definitivos) foi do 85,45 %, sendo o resultado orzamentario por operacións correntes de 24.928.198,42 (ver cadro 2, coa evolución interanual dende o exercicio 2012).

Da análise comparativa interanual podemos extraer unha serie de conclusións: os dereitos recoñecidos por operacións correntes, que en 2017 tiñan ralentizado o seu incremento respecto de 2016, incrementa en 2018 un 14,14% respecto de 2017; nas obrigas recoñecidas por operacións correntes, o incremento

interanual é dun 3,41%. Este incremento superior en dereitos recoñecidos sobre as obrigas recoñecidas constitúe unha explicación adicional do resultado orzamentario obtido.

O resultado por operacións correntes é un indicador que nos permite aproximarnos a determinar en qué medida a entidade ten capacidade de autofinanciamento das súas inversións, unha vez sufragado o gasto de amortización da débeda (capítulo 9 de gastos). Así mesmo, constitúe un avance na propia estabilidade orzamentaria na medida na que as operacións correntes constitúen unha porcentaxe relevante das operacións non financeiras.

O resultado de outras operacións de capital (diferenzas entre os capítulos 6 e 7 dos estados de ingresos e gastos), é negativo por importe de -7.035.103,08 €, empeorando o resultado da cifra do exercicio anterior, o que se debe a que:

- por unha banda, unha parte importante de obrigas de capital foron financiadas mediante remanente de tesourería afectado, que non se traduce en dereitos recoñecidos no exercicio corrente, xerando déficit en termos SEC pola contía de obrigas recoñecidas financiadas por esta vía. Esta cifra corrixe no resultado axustado, pero non na magnitude parcial reflectida por operacións de capital.
- por outra banda, gran parte de obrigas de capital se financian mediante ingresos afectados, non producíndose a liquidación destes últimos no mesmo exercicio que as obrigas que financian (o que se reflicte en desviacións de financiamento imputables ao exercicio negativas que motivan os axustes do resultado orzamentario, como veremos máis adiante).
- Así mesmo, outra parte de obrigas de capital fináncianse con operacións de crédito, que non forman parte das operacións de capital, senón das operacións financeiras (capítulo 9).

Ven amosando, por estas razóns, cifras negativas. A continuación, reflíctense os datos dende o 2012:

Cadro 3. Evolución resultado operacións de capital. Período 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTADO OPERACIÓNS DE CAPITAL	-3.612.447,07	-2.974.108,65	-5.736.954,96	-6.563.388,21	-3.341.044,27	-5.447.215,37	-7.035.103,08

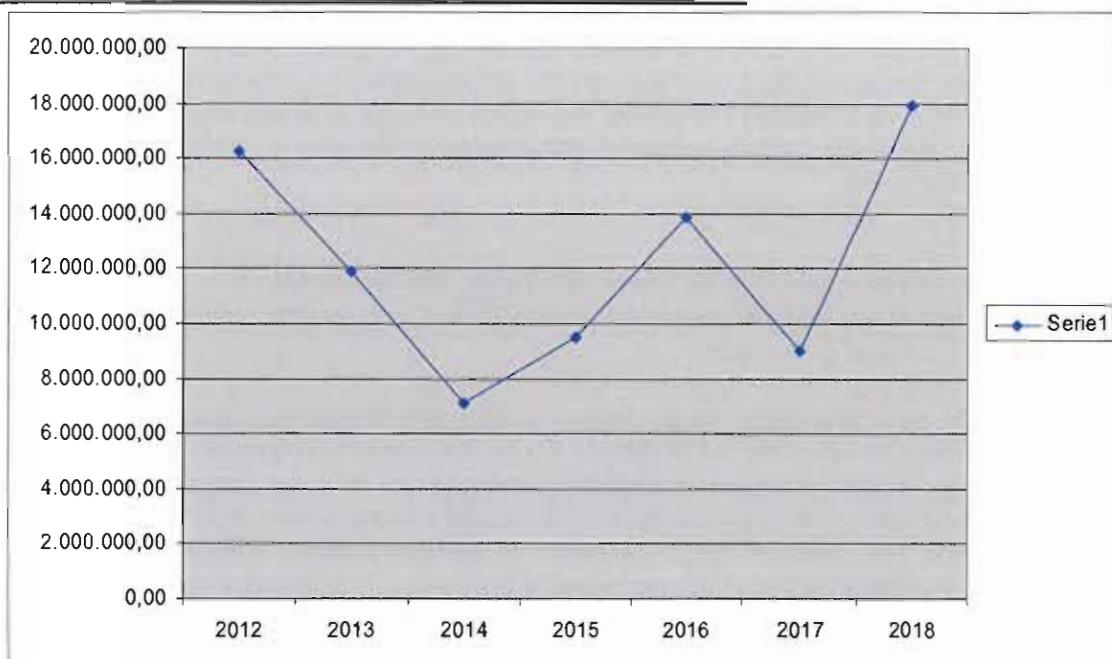
O resultado das operacións non financeiras (suma de operacións correntes e operacións de capital) é positivo en 17.893.095,34 €, como consecuencia do resultado positivo en operacións correntes, que compensa o resultado negativo de operacións de capital. Amósase a continuación a evolución interanual dende o 2012:

Cadro 4. Evolución resultado operacións non financeiras . Período 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTADO ORZAMENTARIO POR OPERACIÓNES NON FINANCEIRAS	16.253.779,61	11.892.833,12	7.115.200,85	9.483.858,18	13.863.225,43	9.009.526,10	17.893.095,34

Gráfico 3. Evolución resultado por operacións non financeiras . Período 2012-2018

Hai que subliñar que esta última magnitud, si ben constitúe unha primeira aproximación ao termo de estabilidade orzamentaria, a mesma, ao igual que as anteriores se calculan con criterios de contabilidade aplicable ás entidades locais, polo que deben ser obxecto de determinados axustes para a súa adecuación á normativa do Sistema Europeo de Contas ou Contabilidade Nacional, e así determinar a capacidade/necesidade de financiamento en termos da Lei de Estabilidade Orzamentaria. Todo elo será obxecto, tal como se indicou ó principio deste informe, dunha análise específica, tal como preceptúa a normativa aplicable á materia.

A cifra de resultado por operacións non financeiras mellora, pese ao empeoramento do resultado por operacións de capital; esta circunstancia débese a que o resultado por operacións correntes compensa o resultado por operacións de capital. Sen prexuízo dun exame máis polo miúdo, debe insistirse na necesidade de manter un resultado orzamentario consolidado e estable, dado que é esta magnitud a que determina a capacidade da entidade para fazer fronte aos compromisos assumidos en termos de díbeda como ser esencial na base de cálculo da capacidade ou necesidade de financiamento. Non debe esquecerse que unha das causas do resultado orzamentario positivo é unha baixa execución do nivel de gasto, polo que é preciso non descoidar as magnitudes sobre as que o Concello ten capacidade de autoregulación e xestión:

- na parte dos gastos, contención en gastos de persoal temporal (a razóns de estabilidade orzamentaria engádense neste punto limitacións de orden xurídico); mellora na xestión do capítulo 2 (racionalización de procesos de contratación co obxecto de mellorar a eficacia e eficiencia na xestión dos fondos públicos, reducindo o volume de contratos menores).
- na parte dos ingresos, reitérase a necesidade de adecuar o importe das taxas e prezos públicos ao custe real dos servizos. A implantación da contabilidade analítica, para o que é necesario –entre outros- o incremento de efectivos de persoal estable no departamento, sería un paso necesario para avanzar no coñecemento do custe dos servizos.

O resultado de **activos financeiros** (capítulo 8 de ingresos e gastos) é negativo en -431.167,46 euros; reflíctese o incremento de gasto financeiro que supuxo a achega á empresa municipal INCOLSA para compensación de perdas por importe de 441.000,00 €. Se non temos en conta a citada contía o importe dos gastos en capítulo 8 foi de 66.554,96 € (importe total de obrigas recoñecidas, 507.554,96 €), correspondente a anticipos concedidos ao persoal. Se computamos o gasto en activos financeiros sen ter en conta dita aportación extraordinaria, o resultado sería positivo por importe de 9.832,54 €, sendo a totalidade dos dereitos recoñecidos neste capítulo (76.387,50 €), devolución dos citados anticipos.

O resultado de **pasivos financeiros** é negativo en -3.456.895,15 euros, dado que o importe das amortizacións (ordinarias e anticipadas) superou as disposicións de préstamos no exercicio 2018.

I.I. DEREITOS RECOÑECIDOS NETOS

O total de dereitos recoñecidos netos do exercicio, ascendeu a 115.101.548,21 euros, sobre un orzamento definitivo de 138.881.529,50, o que supón (como se dicía máis arriba) un ratio de execución DRN/ Previsións definitivas de 82,88%.

As modificacións nas previsións do orzamento de ingresos inicialmente previsto ascenderon a 28.669.432,19 euros. A parte máis importante das modificacións do orzamento de ingresos correspondéreronse a:

- 1) Novos ingresos sobre os previstos nos conceptos 32600 "Taxa por retirada de vehículos. Grúa" (importe de modificación, 373.721,28 €) e 33000 correspondente aos ingresos pola ORA, no que a modificación ascendeu a un total de 1.054.392,02 €. O total desta modificación, aprobada polo Pleno da Corporación como parte do proceso de asunción directa por empresa municipal dos servizos de Guindastre, ORA e depósito de vehículos (2018-CREXT-01) foi de 1.428.113,30 €.

- 2) Achegas doutras entidades, que incrementaron os capítulos 4 (achegas para gastos correntes) e 7 (achegas finalistas destinadas a gastos de capital) do orzamento de ingresos. Unha parte das mesmas constitúen compromisos de exercicios anteriores que financiaron incorporacións de remanentes; outras son compromisos do exercicio correntes que se incorporaron ó orzamento mediante xeracións de crédito. O total de ditas modificacións ascenderon a 5.482.304,75 € (1.272.423,04 € no capítulo 4 "transferencias correntes" e 4.209.881,71 € en "transferencias de capital"). Unha parte importante de modificacións derivadas de achegas doutras entidades non se materializaron en dereitos recoñecidos, o que se pon de manifesto en desviacións de financiamento acumuladas negativas, que reflictan gastos materializados no exercicio, financiados con ingresos afectados que se van recoñecer en exercicios futuros. Ditos ingresos, na medida na que financiaron modificacións de crédito, atópanse na fase de compromiso de ingreso que darán lugar a dereitos recoñecidos no futuro si o Concello cumpre ante a entidade financiadora as condicións pactadas (realización do gasto e xustificación do mesmo de conformidade cos compromisos adquiridos). Neste senso, e co obxecto de minimizar o efecto das desviacións de financiamento negativo no remanente de tesourería, é preciso artellar os mecanismos persoais e materiais necesarios para procurar os documentos dos entes financiadores que permitan a contabilización dos dereitos recoñecidos antes peche do exercicio, o que se logra mellorando o mecanismo de xestión das subvencións recibidas.

- 3) Incremento de capítulo 8 de ingresos, "activos financeiros" por importe de 15.500.696,53 millóns de euros, dos que 7.885.754,08 € correspondía a remanente Líquido de Tesourería (concepto 870.00), a que

CONCELLO DE SANTIAGO

ascendeu o remanente líquido de tesourería do Concello no exercicio 2017 (vid., entre outros, Informe de Intervención 450/2018).

A parte do incremento de previsións no concepto 870.02 por importe de 7.614.942,45 € reflicte a incorporación obligatoria ó orzamento 2018 do remanente de tesourería afectado do exercicio 2017; só 7.611,38 € trámitáronse pola vía do suplemento de crédito posto que constituían sobrantes de financiamento afectado de proxectos xa finalizados (expte. 2018 SUPLE 02).

A totalidade das modificacións de crédito practicadas no capítulo 8 correspondentes a remanente de tesourería nunca dará lugar a dereitos recoñecidos no exercicio (por definición, constitúen dereitos recoñecidos afectados de exercicios anteriores cuxos gastos non se realizaron –remanente de tesourería afectado- ou excesos de liquidez –remanente para gastos xerais-), o que, si ben no cálculo do remanente de tesourería e resultado orzamentario ten mecanismos de axuste para anular a súa incidencia, non é así no cálculo da estabilidade orzamentaria en termos do Sistema Europeo de Contas, o que produce unha serie de anomalías de cálculo, que serán especificamente analizados no informe de avaliación de estabilidade orzamentaria.

A porcentaxe global de execución de ingresos (dereitos recoñecidos netos sobre previsións definitivas) foi de 82,88%, con cifras moi similares ás do exercicio 2016 (execución de 82,72%), e arredor de 5 puntos porcentuais por enriba do 2017 no que esta cifra atopábase entorno ao 77,48%.

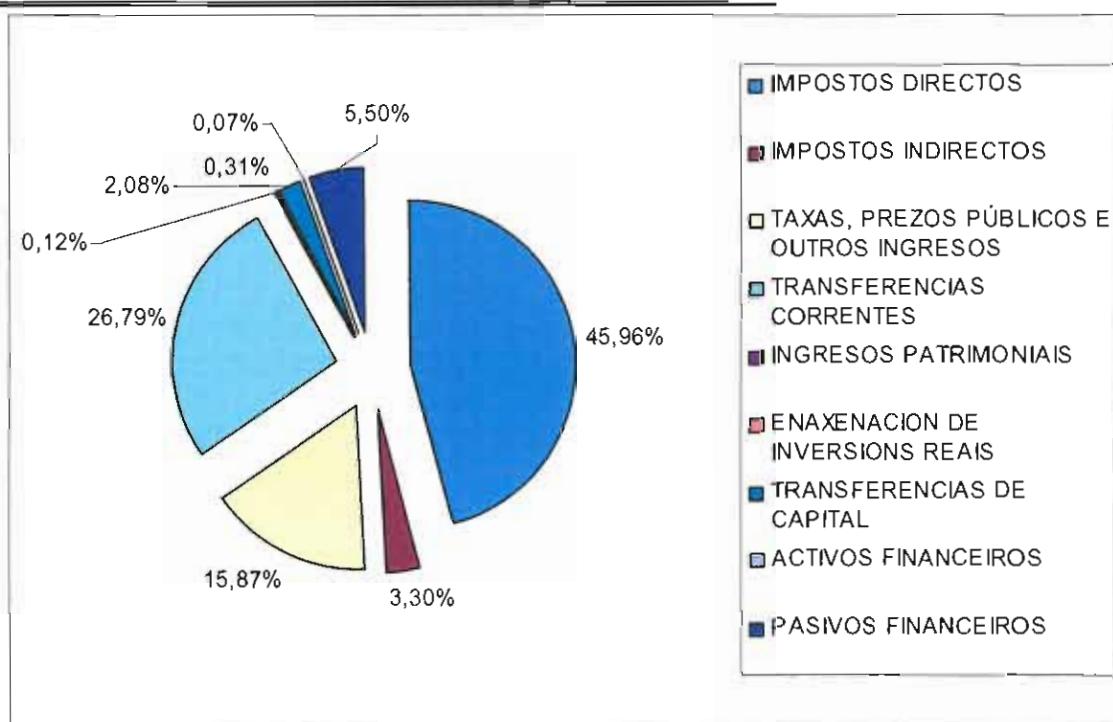
En termos relativos, o peso de cada un dos capítulos no total do orzamento foi o seguinte:

Cadro 5. Peso relativo dos Dereitos Recoñecidos Netos de cada capítulo sobre o total.

CAPÍTULO	DENOMINACIÓN	Dereitos Recoñecidos Netos	% sobre total DRN
1	IMPOSTOS DIRECTOS	52.902.250,18	45,96%
2	IMPOSTOS INDIRECTOS	3.802.785,10	3,30%
3	TAXAS E OUTROS INGRESOS	18.270.911,48	15,87%
4	TRANSFERENCIAS CORRENTES	30.832.831,20	26,79%
5	INGRESOS PATRIMONIAIS	360.670,81	0,31%
6	ENAXENACION DE INVERSIONS REAIS	135.535,16	0,12%
7	TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	2.394.249,01	2,08%
8	ACTIVOS FINANCEIROS	76.387,50	0,07%
9	PASIVOS FINANCEIROS	6.325.927,77	5,50%
TOTAL		115.101.548,21	100,00%

Gráfico 4. Peso relativo dos Dereitos Recoñecidos Netos de cada capítulo sobre o total.

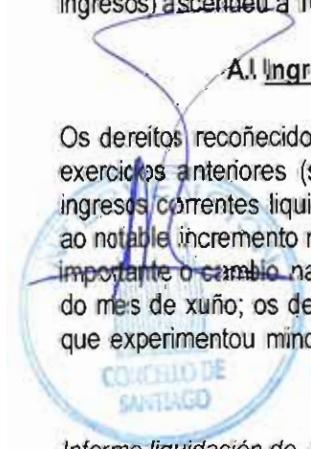
É fácil deducir, á vista do gráfico anterior que, por orden de importancia, en primeiro lugar sitúase o capítulo 1 de Impostos directos (case a metade do total), seguido do capítulo 4 de transferencias correntes. A bastante distancia, segue o capítulo 3, taxas, prezos públicos e outros ingresos cun 15,87%, o capítulo 9 neste exercicio incrementa o seu peso relativo en relación ao exercicio pasado, cun 5,5%, repetindo o capítulo 2 o seu peso relativo en relación ao 2017 cun 3%. En resumo, o peso relativo de cada un dos capítulos manteñese en liñas xerais coas cifras do exercicio 2017; só indicar unha lixeira variación nos pesos relativos dos capítulos 4 (que baixa lixeiramente a súa importancia en arredor de 3 puntos porcentuais) e 9, que incrementa a súa importancia dun 3,84 en 2017 a un 5,5% en 2018 por efecto, entre outros, da disposición do anticipo reintegrable do Instituto para a Diversificación e Aforro de Enerxía (IDAE), concedido para a financiación de investimentos de mellora enerxética.

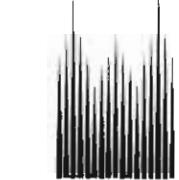
A.- INGRESOS NON FINANCIEROS

O total de dereitos recoñecidos e liquidados de operacións non financeiras (capítulos 1 a 7 do estado de ingresos) ascendeu a 108.699.232,94 €, cun incremento sobre o exercicio 2017 dun 15%.

A.I Ingresos por operacións correntes.

Os dereitos recoñecidos por operacións correntes ascenderon a 106.169.448,77 €, cifra superior á de exercicios anteriores (sobre un 14% de incremento respecto de 2017). O incremento nos niveis de ingresos correntes liquidados concretáronse esencialmente nos capítulos 1 e 3. No capítulo 1, é debido ao notable incremento nas liquidacións do Imposto de Bens Inmobilés, e no capítulo 3 tivo unha incidencia importante o cambio na xestión do servizo de Guindastre, ORA e Depósito, posta en marcha a partires do mes de xuño; os dereitos liquidados neste concepto en 2018 ascenderon a 746.153,3 €. O capítulo que experimentou minoración foi o 5 "Ingresos patrimoniais" (sobre un 25% en relación a 2017), áinda

CONCELLO DE SANTIAGO

que con pouca repercusión sobre o total dos dereitos correntes pola súa pouca importancia relativa (0,31% sobre o total -vid. Cadro 5 e Gráfico 4-).

Cadro 6: evolución de cada capítulo de ingresos en termos de dereitos recoñecidos netos. Período 2012-2018

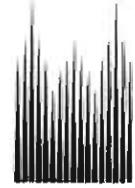
DENOMINACIÓN DOS CAPÍTULOS	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	variación % interanual 2017 2018
	Dereitos Netos							
IMPOSTOS DIRECTOS	39.824.024,18	42.033.598,47	41.717.224,00	41.911.461,84	43.713.613,09	43.684.962,66	52.902.250,18	21,10%
IMPOSTOS INDIRECTOS	3.499.368,06	2.644.023,23	3.535.239,36	3.295.525,81	3.016.312,00	3.535.391,96	3.802.785,10	7,56%
TAXAS E OUTROS INGRESOS	20.147.968,36	15.832.068,08	14.256.253,83	16.907.136,33	17.545.403,55	15.892.388,52	18.270.911,48	14,97%
TRANSFERENCIAS CORRENTES	28.335.380,84	28.855.293,89	29.423.752,09	28.999.577,74	28.293.681,03	29.422.227,03	30.832.831,20	4,79%
INGRESOS PATRIMONIAIS	512.911,63	749.322,28	532.390,97	819.080,14	420.318,87	483.402,97	360.670,81	-25,39%
	92.319.653,07	90.114.305,95	89.464.860,25	91.932.781,86	92.989.328,54	93.018.373,14	106.169.448,77	14,14%

Máis polo miúdo, os conceptos nos que se concreta o incremento interanual son:

- O **capítulo 1**, increménțase nun 21% con respecto a 2017; especialmente relevante é o aumento experimentado polo IBI de natureza urbana; xa nas previsións iniciais do orzamento 2018, estas incrementábanse en torno a 23,60% respecto das de 2017 xustificándose esta variación no informe de tesourería que acompañaba ao económico financeiro no incremento da base liquidable por distintos motivos, entre os que se atopa o proceso de regularización executado pola Dirección Xeral do Catastro. A cifra de dereitos recoñecidos en 2018, asemade, superou as previsións iniciais cunha execución do 105,11% que, dada a importancia deste concepto en termos contitutivos explica en boa medida o bo comportamento das distintas magnitudes neste exercicio. Subliñar de tódolos xeitos que é preciso separar, deste incremento, os que supoñen aumentos que se manterán no tempo de aqueles que teñen un carácter extraordinario e, nos primeiros aqueles que se poden cualificar de incrementos permanentes de recadación, debido á súa distinta relevancia no gasto computable a efectos da verificación de cumprimento da regra do gasto. Tamén incrementa (aínda que en menor medida) o Imposto sobre Incremento do valor dos Terreos e o IBI rústica, cun comportamento similar ao de Urbana en canto a dereitos recoñecidos sobre previsións de 2018, aínda que neste último caso con menor importancia relativa. Polo que fai ao resto dos conceptos, o IVTM os dereitos recoñecidos praticamente coinciden coas previsións (con moi pouca variación respecto de 2017), sendo a execución (DR/Prev.) un pouco inferior nos impostos cedidos (95,65% de execución en cesión de IRPF) debido a diferenzas dos datos de estimación orzamentaria sobre a cifra final de entregas a conta.

- No **capítulo 2** o incremento é moi inferior (7,56%), debido ao distinto comportamento nos diversos conceptos: así, nos tributos cedidos, increménțase no IVE engadido, pero redúcese nos Impostos Especiais sobre o tabaco e Hidrocarburos. Pola súa banda, o incremento de ICIO foi de aproximadamente un 11% sobre o 2017, executándose nun 116,40% medido en termos de Dereitos recoñecidos sobre previsións orzamentarias.

- O **capítulo 3**, sen embargo, increménțase nun 14,97%. Neste incremento xoga un papel relevante tanto a modificación no sistema de xestión de Guindastre, ORA e Depósito, xa comentada, e que xustifica o 31% do incremento total, pero tamén aumentaron os dereitos recoñecidos en concepto de licenzas urbanísticas (44% de incremento sobre os dereitos recoñecidos en 2017, xustificando o 34% do incremento deste capítulo de ingresos). O resto do incremento ven dado por distintas taxas de ocupación de vía pública. No prezo público polo servizo de axuda a domicilio incrementáronse os dereitos

CONCELLO DE SANTIAGO

recoñecidos e mellorouse a xestión da información e a súa remisión e tratamiento contable, si ben segue a presentar deficiencias, especialmente no tocante aos ingresos realizados.

Como aspecto negativo debe subliñarse a nula materialización dos ingresos en concepto de prezos públicos polos servizos de comedor escolar, escolas infantís de xestión municipal e escola municipal de música. Si ben no seu conxunto acadaban unha previsión de en torno aos 500.000,00 €, o importe liquidado e recadado por estes conceptos foi nula; deficiencias esta que debe ser analizada máis polo miúdo e que afecta de distintos xeitos ás formas de xestión dos distintos servizos.

A minoración nas contribucións especiais debeuse, especialmente, a que por unha banda no exercicio 2017 liquidáronse dous exercicios xuntos (o que xerou nese momento un incremento extraordinario) e, por outra banda, a que dos liquidados neste ano 2018 quedaron como pendentes de aplicar os excesos sobre as previsións iniciais dos ingresos do Consorcio de Compensación de Incendios debido e como consecuencia do carácter afectado dos mesmos e á falla de tramitación da correspondente modificación de crédito. É aconsellable neste punto unha mellor e más ágil xestión dos ingresos obtidos.

O mesmo cabe indicar respecto dos ingresos orixinados por actividades no Centro Xestor Festas, no que o departamento de contabilidade non obtivo suficiente información para a súa aplicación. É imprescindible establecer mecanismos de xestión e seguimento dos ingresos derivados de actividades nos distintos centros xestores nos termos establecidos na normativa de aplicación respecto das funcións configuradas como reservadas.

Finalmente, os ingresos por sancións de tráfico manteñen niveis similares, con incremento de algo máis dun 9% sobre o 2017. O importe negativo no concepto 39904 débese a devolucións de ingresos de exercicios anteriores que, ao non ser compensados con dereitos recoñecidos do exercicio corrente fai que a cifra neta quede en termos negativos (-24.124,31 €).

- O capítulo 4 sitúase en termos moi similares ao ano anterior, cun pequeno incremento porcentual dun 4,79%. Tanto o Fondo Complementario de Financiamento do Estado como as compensacións por perda de recadación de IAE e o Fondo da Comunidade Autónoma subiron moi lxeiramente respecto de 2017. Non se obtiveron neste exercicio compensación por outros beneficios fiscais distintos do IAE, e a transferencia pola capitalidade mantívose idéntica que en 2017. Prodúcense fluctuacións nos dereitos recoñecidos polas subvencións de distintas entidades que financian diversos servizos sociais (comunitarios, UMAD, Centros socioculturais, ...) debido esencialmente a retrasos na tramitación dos ingresos polos entes concedentes. Sería importante unha axeitada xestión destes ingresos para procurar a contabilización dos ingresos no mesmo exercicio no que se producen os gastos e así evitar desequilibrios orzamentarios entre as distintas anualidades.

Subliñar tamén a liquidación nula das subvencións previstas en materia de emprego no concepto 42091, o que si ben se corrixe en parte pola vía das desviacións de financiamento, reflicte unha vez máis una orzamentación pouco realista respecto da execución real anual. É de destacar, por exemplo, o ingreso previsto para o programa "mociidade con emprego"

As previsións pola EDUSI no concepto 49101, si ben se ten recibido un anticipo de arredor do 3% sobre o total, non figura reflexado no orzamento e quedando pendente de aplicar posto que son diversas as actuacións previstas con este financiamento que non recibiron ainda validación por parte do ministerio, sendo a mesma dinámica a sucedida nas actuacións de investimento cuxa previsión atópase no capítulo

- O capítulo 5 redúcese en 25,39%, sendo de escasa importancia en termos contitativos.

Para rematar coa análise do nivel de execución de operacións correntes (cap. 1 a 5) este foi de 101,68 %, debendo facerse mención específica (nalgún caso reiterando o dito no exercicio 2017) de:

CONCELLO DE SANTIAGO

1) Polo que se refire á taxa sobre a recollida de residuos sólidos urbáns (partida 30200), esta Intervención debe insistir (como xa se advertira no informe á liquidación 2017) da necesaria regularización dos procedementos de liquidación e aprobación de padróns, materia que ten incidencia directa na contabilidade; así mesmo, debe procederse á depuración dos dereitos pendentes de cobro de exercicios pechados, contando co imprescindible impulso e dirección dos procedementos de xestión e recadación atribuídos á tesourería municipal en virtude do disposto no artigo 14 en relación co 5.2.b) do Real Decreto 128/2018, de 16 de marzo, polo que se regula o Réxime Xurídico dos funcionarios de Administración Local con habilitación de carácter nacional.

2) Tanto neste ingreso como nos prezos públicos por actividades de distintos centros xestores (especialmente os relacionados co departamento de festas, centros socioculturais, Guindastre e Depósito e en xeral todos aqueles que se salen do circuito dos ingresos cuxa información chega á Intervención a través da factura de data mensual). Respecto destes ingresos debe advertirse:

- Que non constan actuacións de dirección dos procedementos de xestión de ingresos e recadación, funcións atribuídas á tesourería municipal ao abeiro do disposto no artigo 5.2.b) en relación co 14.1 do RD 128/2018⁵.
- Que os ingresos comunicados á Intervención non se teñen xestionado a través do programa de ingresos, non constando verificación algúnhha por parte do departamento de tesourería municipal no exercicio das súas funcións de xefatura dos servizos de xestión de ingresos e recadación (artigo 5.2.a) en relación co 14.1 do RD 128/2018.
- En ocasións, como quedou dito na análise do capítulo 3, a remisión de información é tan deficitaria que non foi posible a súa imputación a orzamento, quedando como pendente de aplicar á espera das oportunas aclaracións.

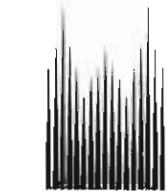
A desviación porcentual, por capítulos, dos dereitos liquidados en relación ás previsións de ingresos, é a seguinte:

Cadro 7: porcentaxe de execución (DRN) sobre previsións definitivas

Clasificación	DENOMINACION DOS CAPÍTULOS	Previsións Definitivas	Dereitos Nelos	% exec
1	IMPOSTOS DIRECTOS	49.139.512,72	52.902.250,18	107,66%
2	IMPOSTOS INDIRECTOS	3.527.795,68	3.802.785,10	107,79%
3	TAXAS, PREZOS PÚBLICOS E OUTROS INGRESOS	18.445.236,76	18.270.911,48	99,05%
4	TRANSFERENCIAS CORRENTES	32.866.806,73	30.832.831,20	93,81%
5	INGRESOS PATRIMONIAIS	435.079,20	360.670,81	82,90%

No referente á recadación dos ingresos por operacións correntes, obtemos a seguinte información dos estados de liquidación:

⁵ RD 128/2018, de 16 de marzo, polo que se regula o réxime xurídico dos funcionarios de Administración Local con habilitación de carácter nacional.

CONCELLO DE SANTIAGO

- No capítulo 1, a porcentaxe de recadación líquida sobre dereitos recoñecidos netos foi do 91,21%, con niveis similares ao de exercicios anteriores (lixiramente inferior ao 2017, algo máis de un punto porcentual).
- No capítulo 2 acadouse unha porcentaxe de recadación líquida sobre dereitos recoñecidos bastante superiores á do exercicio precedente, e que se sitúa nos 90,91%, similar ao 2017;
- Os niveis de recadación no capítulo 3 reduciuse en 4 puntos porcentuais respecto do nivel de 2017 e dous puntos no capítulo 4.
- No capítulo 4 a porcentaxe é de 92,83 €, especialmente concentrada no pendente de cobro da última entrega tanto do Fondo Complementario de Financiamento do Estado como da Compensación do IAE, e na subvención ao transporte, ingresada a comezos de 2019.

O pendente de cobro a 31 de decembro concéntrase especialmente no IBI de urbana (en volume), recollida de lixos (61,93% recadados sobre liquidados, menor ao do exercicio anterior, pola entrega do terceiro e cuarto bimestres de 2018 xa en 2019), o que terá incidencia no cálculo da estabilidade orzamentaria, toda vez que os cálculos desta última ten en conta nos capítulos 1 a 3 de dereitos recadados (corrente e pechados), polo que o pendente de cobro xerará un axuste en termos SEC, incidencias que a efectos de estabilidade serán estudiadas máis polo miúdo no informe de estabilidade complementario ó informe de liquidación.

Resumidamente, os ingresos de natureza corrente acadaron en termos globais uns niveis de recadación líquida sobre dereitos recoñecidos de aproximadamente o 90%, lixeiramente inferior ao 92,10% (dun total de 106.169.448,77 € , acadouse un nivel de recadación líquida de 95.524.869,27 € , o que supón un bastante bo comportamento desta magnitude.

A.2 Ingresos por operacións de capital.

No capítulo 6 liquidáronse un total de 135.535,16 €. Un importe de 18.939,00 € correspondíase a unha parcela sobrante do SUNP-11 Castiñeiriño. A outra parcela alleada, da que se reflicten uns ingresos orzamentarios por algo máis de 116.000,00 €, e ante a falta de previsión no orzamento sobre o seu destino e tendo en conta o carácter afectado –tanto por tratarse dun alleamento de investimentos reais como por tratarse de ingreso procedente de PMS- imputouse contablemente a un proxecto á espera de que se decida o seu destino de conformidade coa normativa aplicable.

O capítulo 7 representa as achegas doutras administracións públicas ó financiamento de gastos de capital. A porcentaxe que representan os dereitos recoñecidos sobre previsións definitivas é do 28,22%, si ben é preciso reiterar neste caso o indicado en relación ó capítulo 4 de ingresos sobre os criterios de contabilización e sobre o motivo da non imputación a orzamento dos ingresos recibidos anticipadamente polos Fondos da EDUSI. Sinalar neste punto tamén a existencia de compromisos de ingreso pendentes de realizar por importe de 5,9 millóns de euros que reflicten tanto, por unha banda, compromisos que financian gastos non realizados no exercicio 2018 e que se van incorporar ó 2019 como aqueles ingresos que financian gasto realizado en 2018 e anteriores e que, pola dinámica de xestión das subvencións que os financian non foron obxecto de liquidación do dereito (o que se reflectirá nas desviacións de financiamento).

B.- INGRESOS FINANCIEROS

A Orden HAP/1781/2013, de 20 de setembro, que aproba a Instrucción do modelo normal de contabilidade local considera ingresos financeiros os capítulos 8 (activos financeiros) e 9 (pasivos financeiros) do estado de ingresos.

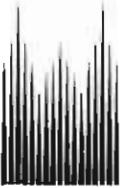
O estado de liquidación reflicte no capítulo 8 basicamente dous tipos de ingresos: por unha banda, os derivados dos reintegros de préstamos ó persoal do Concello (que reflicte as devolucións das contías cuxas concesións do exercicio se reflicte no capítulo 8 de gastos), e por outra banda as modificacións de crédito financiadas mediante remanente de tesourería, tanto afectado (concepto 87002) como para gastos xerais; remítome neste punto ao indicado en apartados anteriores en relación ás modificacións de crédito.

Solo indicar neste punto que as modificacións financiadas con remanente de tesourería (sexas afectado, sexas para gastos xerais) en ningún caso van dar lugar a dereitos recoñecidos no exercicio, o que explica o moi baixo nivel de execución deste capítulo, que só reflicte dereitos recoñecidos polo primeiro grupo de ingresos mencionado, isto é, reintegro de préstamos do persoal por importe de 76.387,50 euros, con niveis similares a do ano pasado.

O capítulo 9 do estado de ingresos recolle o financiamento das entidades locais e os seus organismos autónomos procedente da emisión de Débeda Pública e de préstamos recibidos calquera que sexa a moeda na que estean nominados, a súa natureza e prazo de reembolso. Non se recollen operacións de tesourería a curto prazo destinadas á cobertura de déficits temporais de liquidez, senón operacións que, polas súas características, teñen natureza de orzamentarias. No exercicio 2018 prevéronse dúas operacións desta natureza no orzamento de ingresos:

- Operación de endebedamento bancario por importe de 3.600.000,00 € con destino ao financiamento das inversións do exercicio. Do total formalizado, dispúxose dun importe de **360.000,00 €**, seguindo o criterio de tratar de adecuar na medida do posible a disposición de fondos ao recoñecemento das obrigas que financia.
- Previsión no concepto 91100 da anualidade 2018 do préstamo convertible en subvención concedido polo Ministerio de Economía Industria e Competitividade (MINECO) da previsión de financiamento do gasto do exercicio, estimada inicialmente en 536.000,00 euros. Si ben o ingreso foi de 1.977.600,00 €, optouse por imputar a orzamento só a previsión anual para este exercicio en aras a respectar o principio de anualidade orzamentaria. Incidencia que debe poñer de manifesto, toda vez que a diferenza non imputada a orzamento non se reflicte na débeda segundo balance. Si ben dende un punto de vista de avaliación da débeda tívose en conta dende a previsión de sinatura de convenio o importe total desta fase (4.944.000,00 €, como se reflicte nos informes emitidos ao respecto).
- Prevista en 2017, imputouse contablemente este ano 2018 en que tivo lugar o ingreso a operación con entes do sector público por importe de 1.284.576,13 € (minorouse por menor execución os 1.465.194,18 € previstos), que se corresponde co préstamo reembolsable concedido polo Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía (IDAE) no marco do Programa de axudas para a renovación das instalacións de alumeadoo exterior municipal (convocatoria mediante Resolución de 28 de abril de 2015, e concesión de 15 de decembro de 2016).
- Constan, financiadas con préstamos do sector público, dúas modificacións de crédito derivadas do préstamo concedido pola Deputación da Coruña no marco do programa POS +. Unha parte, 225.351,64 €, foi obxecto de ingreso e recoñecemento, dando lugar á amortización anticipada

CONCELLO DE SANTIAGO

de préstamo bancario. A outra parte, por importe de 312.324,18 € está destinada a gastos de inversión e non estaba ingresada ao remate de 2018.

- Asemade, dispuxéronse préstamos formalizados en exercicios anteriores: 2.660.000,00 € do préstamo previsto en 2016 e asinado con ABANCA e 1.260.000,00 € previsto no orzamento 2017 e asinado coa entidade Banco Sabadell

Dos datos anteriores derivase que dos 4.136.000,00 € previstos inicialmente, e incrementados por mor de diversas modificacións orzamentarias (incorporación de remanentes e anticipo reintegrable da Deputación Provincial, esencialmente), foron liquidados un total de 6.325.927,77 €.

I.II.OBRIGAS RECOÑECIDAS NETAS

O orzamento inicial de gastos ascendeu a 110.212.097,31 euros, aprobándose modificacións cuantitativas ó longo do exercicio por importe de 28.669.432,19 euros, polo que o importe definitivo do estado de gastos foi de 138.881.529,50 euros.

As modificacións de crédito do orzamento do 2018 son, por tipoloxía, as indicadas no apartado correspondente aos ingresos, e afectaron aos seguintes capítulos de gasto:

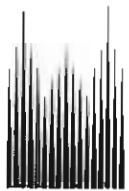
Cadro 8: modificacións de crédito por tipoloxías e capítulos de gasto

Cap	Créditos Extraordinarios	Suplementos de Crédito	Ampliaciones de Crédito	Transferencias Positivas	Transferencias Negativas	Remanentes Incorporados	Créditos Xerados por Ingr.	Baixas por Anulación
1,00	0,00	259.658,25	0,00	701.942,05	431.343,71	11.261,82	354.908,01	0
2,00	1.431.244,95	587.045,33	0,00	364.503,07	586.701,61	238.737,63	760.823,83	0,00
3,00	254.730,98	18.910,22	0,00	0,00	0,00	12.410,16	0,00	18.910,22
4,00	164.450,00	786,50	0,00	96.661,76	12.865,33	0,00	113.966,66	0,00
5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6,00	283.784,97	651.778,64	0,00	473.582,72	555.778,95	16.684.660,98	1.040.034,48	256.997,08
7,00	433.995,50	0,00	0,00	0,00	50.000,00	1.253.086,16	0,00	20000
8,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
9,00	0,00	4.409.064,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2.568.206,40	5.927.243,36	0,00	1.636.689,60	1.636.689,60	18.200.156,75	2.269.732,98	295.907,30

O total de obrigas recoñecidas netas do exercicio ascenderon a 101.096.515,48 €, representando unha porcentaxe do 72,79% sobre as previsións definitivas, o que supón unha lixeira minoración sobre a mesma porcentaxe no exercicio 2017 (75,28%).

Segundo a clasificación dos gastos establecida na Orde EHA/3565/2008, de 3 de decembro, pola que se apruba á estrutura dos orzamentos das entidades locais:

- 1º A porcentaxe de execución das operacións correntes foi do 85,45% (obrigas recoñecidas sobre previsións definitivas), cun importe de 81.241.250,35 euros. Dita porcentaxe fora do 91,38% no ano 2017, con un total de 78.561.631,67. Estas variacións interanuais foron xa analizadas no punto relativo ao

CONCELLO DE SANTIAGO

resultado orzamentario e cada un dos seus componentes, polo que me remito ás consideracións efectuadas.

2) As operacións de capital (capítulos 6 e 7 do estado de gastos) acadaron un total de obrigas recoñecidas por importe de 9.564.887,25, supoñendo un 28,59% sobre previsións definitivas en ambos capítulos, fronte aos 21,90% de 2017.

Os dous grupos anteriores, operacións correntes e operacións de capital (capítulos 1 a 7 do estado de gastos) constitúen as operacións non financeiras, as cales acadaron un total de obrigas recoñecidas de **90.806.137,60** euros.

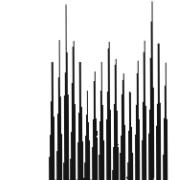
3) Con respecto ás operacións financeiras, as mesmas veñen constituídas pola agregación dos capítulos 8 "Activos financeiros" e 9 "Pasivos financeiros". O importe total das obrigas foi de **10.290.377,88** euros, resultado da suma dos gastos do capítulo 8 por importe de 507.554,96 euros e 9.782.822,92 euros polo importe das amortización dos préstamos a longo prazo reintegradas no exercicio. Estas cifras representan un 10,18% sobre o total de obrigas recoñecidas en 2018. O nivel de execución en ámbolos dous capítulos é de 99,39%.

En termos relativos, o peso de cada un dos capítulos no total do orzamento foi o seguinte:

Cadro 9: peso relativo das Obrigas Recoñecidas Netas de cada capítulo sobre o total

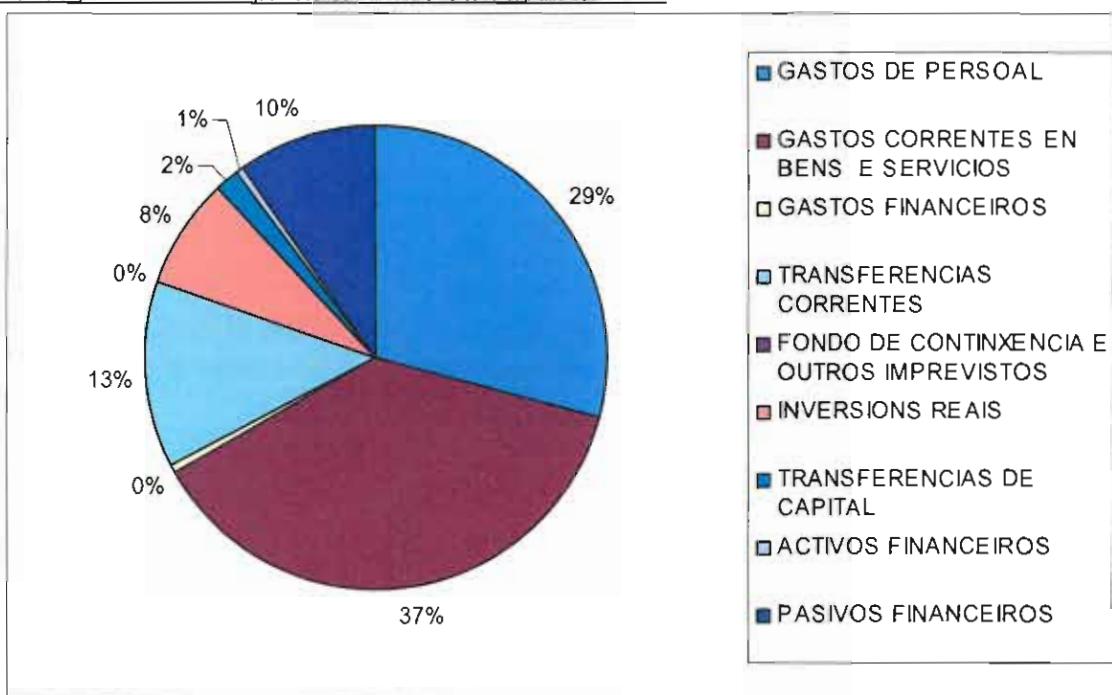
Clasificación	DENOMINACIÓN DOS CAPÍTULOS	Obrigas Recoñecidas	% sobre total ORN
1	GASTOS DE PERSONAL	29.439.485,55	29,12%
2	GASTOS CORRENTES EN BENS E SERVICIOS	38.041.977,47	37,63%
3	GASTOS FINANCEIROS	394.047,25	0,39%
4	TRANSFERENCIAS CORRENTES	13.365.740,08	13,22%
5	FONDO DE CONTINXENCIA E OUTROS IMPREVISTOS		0,00%
6	INVERSIONS REAIS	7.685.278,32	7,60%
7	TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	1.879.608,93	1,86%
8	ACTIVOS FINANCEIROS	507.554,96	0,50%
9	PASIVOS FINANCEIROS	9.782.822,92	9,68%
		101.096.515,48	100,00%

CONCELLO DE SANTIAGO

Gráfico 5. peso relativo das Obrigas Recoñecidas Netas de cada capítulo sobre o total

En orden de importancia sitúase o capítulo 2, cun 37% (peso lixeiramente inferior ao de 2017, cun 39%), seguido dos gastos de persoal (retribucións e cotas patronais da seguridade social, esencialmente), o cal representa o 29% do total; son estes capítulos os que teñen maior rixidez, debido á necesidade de afrontar os compromisos acadados. Máis de lonxe atópase o capítulo 4, Transferencias correntes, con un 13%, 10% os pasivos financeiros (amortización da débeda) e os investimentos reais que, no exercicio 2018 acadaron unha cifra de 8%. Incrementan a súa importancia relativa moi lixeiramente os activos financeiros (polo efecto da achega extraordinaria a INCOLSA) e as transferencias de capital, estas últimas do 2%. En termos xerais, da comparativa co exercicio 2017, dedúcese que as diferenzas no peso relativo dos capítulos non experimentan grandes variacións, predominando os capítulos 1 e 2 con, aproximadamente o 66% do total do orzamento en fase de obrigas recoñecidas.

O gasto non executado ou remanente de crédito en termos globais no exercicio 2018 ascendeu a 37.785.014,10 euros. Asemade, debe subliñarse a existencia de acredores por obrigas pendentes de aplicar a orzamento (conta 413 do balance de situación) que, de acordo coa actual normativa contable non ten incidencia no cálculo do resultado orzamentario nin no remanente de tesourería, pero que é unha magnitud a ter en conta por canto que representan gastos efectivamente realizados que, por diversos motivos non foron obxecto de recoñecemento contable. Neste exercicio o saldo de dita conta ascendé a 1.774.991,43. Xúntase anexo ao presente informe a relación de gastos pendentes de aplicar a orzamento, coas respectivas descripcións e aplicación orzamentaria.

Sensu contrario, dentro das obrigas recoñecidas do exercicio, atópanse unha serie de gastos cuxa devindicación se tivera producido en exercicios anteriores. Do saldo total de obrigas pendentes de aplicar a orzamento a 31/12/2017 por 1.898.909,18 €, un total de 1.501.581,78 € chegaron a fase de obriga-

CONCELLO DE SANTIAGO

recoñecida en 2018; parte das mesmas foron obxecto de recoñecemento con anterioridade ás modificacións de crédito financiadas con Remanente Líquido de Tesourería tramitadas ao abeiro da Disposición Adicional 6ª da Lei Orgánica de Estabilidade Orzamentaria e Sustentabilidade Financeira (LOEOSF), deducíndose que tales obrigas aplicáronse ao RLT. Dada a inexistencia de seguimento contable fiable, e por criterio de prudencia, só as imputadas ao proxecto habilitado ao efecto (2018 4 RLTGX 17) computouse a efectos de incrementar o resultado orzamentario.

A.- GASTOS NON FINANCIEROS

O total de obrigas por operacións non financeiras (capítulos 1 a 7 do estado de gastos) ascendeu a **90.806.137,60** euros en 2018, o que supuxo un incremento sobre a mesma magnitude do exercicio 2017 (**85.139.483,87** euros) de aproximadamente 6,6%.

A.1 Gastos por operacións correntes.

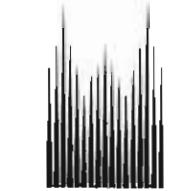
Trala análise anterior sobre o peso relativo de cada capítulo, procederase a salientar os datos máis relevantes da execución de cada un dos capítulos. Comezaremos por indicar que o volume de 2018 por este concepto, 81.241.250,35 € foi superior en 3,41% ó dato do exercicio 2017 (**78.561.631,67** €), sendo o incremento porcentual máis relevante en capítulo 4 (13,62%). A continuación amósase a táboa de evolución do gasto corrente por capítulos no período 2012- 2018.

Cadro 10: evolución de cada capítulo de gastos. Período 2012-2018

CAPÍTULOS	DENOMINACIÓN	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	% variación interanual 2017-2018
1	GASTOS DE PERSOAL	27.286.315,31	28.676.805,06	28.822.794,40	29.083.101,83	28.024.780,83	28.519.969,48	29.439.485,55	3,22%
2	GASTOS EN BENS CORRENTES E SERVICIOS	33.072.026,77	35.084.765,67	35.676.432,68	33.946.015,02	35.951.230,90	36.782.643,46	38.041.977,47	3,42%
3	GASTOS FINANCIEROS	1.983.192,38	1.855.703,51	1.666.779,74	1.019.375,90	927.210,91	1.495.773,08	394.047,25	-73,66%
4	TRANSFERENCIAS CORRENTES	10.111.891,93	9.630.089,94	10.446.697,62	11.837.042,72	10.881.836,20	11.763.245,65	13.365.740,08	13,62%
		72.453.426,39	75.247.364,18	76.612.704,44	75.885.535,47	75.785.058,84	78.561.631,67	81.241.250,35	3,41%

A execución do capítulo 1 foi do 96,10% sobre créditos definitivos cunha contía de 29.439.485,55 euros, cunha inexecución de gasto de 2.575.284,10 euros. Esta inexecución é en parte debida a que se tiñan orzamentado un volume importante de crédito destiñado á cobertura de ofertas de emprego público dos exercicios 2015, 2016, 2017 e 2018. Pese a elo, é de destacar un elevado grado de recurso a contratacións temporais, ben sexa pola vía da contratación laboral (en menor medida), ben sexa pola vía dos funcionarios interinos baixo distintas modalidades previstas no artigo 10 do Estatuto Básico do Empregado Público. A este respecto, me remito aos informes de fiscalización efectuados pola intervención municipal, en especial o incremento de volume que pode implicar estes contratos en próximos exercicios.

No capítulo 2 "gastos correntes en bens e servizos", as obrigas recoñecidas en 2018 foron por importe de 28.041.977,47 euros, cun porcentaxe de execución sobre créditos definitivos do 80,55% (en 2017 foi do 88,70%). En termos de comparación interanual, os gastos do mesmo capítulo en 2017 foron de 36.782.643,46 euros, incrementándose en 1.259.334,01 euros, supoñendo un incremento porcentual do 3,42%. É de destacar, asemade, que un importante número de facturas tiveron entrada a principios no

CONCELLO DE SANTIAGO

exercicio 2018, correspondendo a gasto devindicado en 2018, o que produce unha distorsión orzamentaria, e un incumprimento do principio de anualidade. Deben artellarse medidas organizativas para evitar estas distorsións, así como as dificultades de tramitación que se derivan destas prácticas.

Outro aspecto destacable, ao igual que sucedeu en exercicios anteriores é o importe volume de modificacíons de crédito que incrementaron os créditos definitivos neste capítulo. Este volume, case un 6,29% sobre os créditos iniciais é criticable por canto reflicte unha deficiente planificación orzamentaria, con niveis de execución baixos sobre os orzamentados en determinadas aplicacións, sendo claramente insuficiente os créditos orzamentados en outras.

No capítulo 3 correspondente ós gastos financeiros, minórase o nivel de execución ata 394.047,25 €, sendo de 1.495.773,08 € en 2017. Subliñar as demoras na execución que supuxo a falta de previsión orzamentaria na aplicación orzamentaria de xuros a particulares, deficiencia que tivo que ser corrixida a través dunha modificación de crédito. A porcentaxe de execución do capítulo 3 sobre os créditos definitivos é de 51,98%, cifra en parte motivada polo aforro nos xuros da débeda pública, no que o importe de obrigas recoñecidas correspondentes ao programa 011 "Débeda pública" ascendeu a 260.155,36 €, continuando a tendencia á baixa xa posta de manifesto en 2017 (no que as obrigas recoñecidas foron de 394.955,46 €), o que se debe á finalización na amortización de varios préstamos, así como ós niveis negativos do euríbor nos préstamos concertados a tipo de xuro variable.

A execución do capítulo 4, "Transferencias correntes" foi do 89,25% sobre os créditos definitivos, nivel moi similar á execución do ejercicio 2017, cun 89,92%; o volume de gasto realizado de 13.365.740,08 euros, incrementa ó do ejercicio 2017 en 1.602.494,43 euros (incremento de 13,62 % en termos porcentuais). O gasto realizado no capítulo 4 representa o 13% sobre o gasto total, do cal 4.3 millóns de euros (aproximadamente o 32,5% do gasto do capítulo 4) corresponde a subvencións ao transporte urbano. Un total de 1.300.000 euros foron destinados ó Organismo Autónomo "Auditorio de Galicia" e 2.460.000,00 euros á sociedade municipal integralmente participada "INCOLSA". Polo tanto, o importe do gasto destinado a entes dependentes (sen contar coa Fundación Refuxio de Animais) pola vía das transferencias correntes ascende a 3.760.000 euros (porcentaxe do 28,13% sobre o total do capítulo 4).

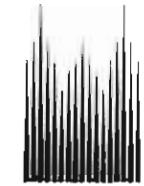
O resto de transferencias constitúen na súa meirande parte o reflexo da actividade de fomento da administración, tanto directas (subvencións nominativas) como a través de procedementos de concorrencia competitiva, sendo destacables en volume as primeiras, sendo o deseñable a opción pola concorrencia competitiva por ser ese o procedemento xeral aplicable en materia de subvencións públicas.

A.2 Operacións de capital non financeiras.

Os capítulos 6 e 7 de gastos, cun volume de obrigas recoñecidas e liquidadas de 9.564.887,25 euros, representa o 9,46 % do total das obrigas recoñecidas do exercicio.

O capítulo 6, presenta un volume por compromisos adquiridos de 11.160.631,64 euros, dos que 3.475.353,32 euros non acadaron a fase de obliga recoñecida.

CONCELLO DE SANTIAGO

Unha gran parte dos créditos definitivos destinados a gastos de capital incorporáronse ó orzamento mediante expedientes de modificación de crédito, 19,9 millóns de euros, moitos deles a través de expediente de incorporación de remanentes, debido ao carácter afectado do seu financiamento.

Do mesmo xeito, unha parte dos créditos de capital non gastados serán obxecto de incorporación obligatoria ó exercicio 2019 por tratarse de gastos financiados con ingresos afectados, ben mediante compromisos de ingreso ou ben mediante remanente de tesourería para gastos con financiamento afectado.

B.- GASTOS FINANCIEROS

O capítulo 8 executouse nun 97,42 %, estando formada por 441.000 € de achega a INCOLSA para compensación de perdas e o resto anticipos ao persoal do Concello..

O capítulo 9 acadou unha cifra de 9.782.822,92 €, cifra moi similar ao do exercicio 2017 dos que:

- 4.183.712,78 €, corresponden a amortizacións anticipadas e extraordinarias finanziadas con remanente líquido de tesourería do exercicio 2017.
- 225.351,64 € supón unha redución de débeda bancaria, e a súa substitución por débeda co sector público, por constituir un anticipo reintegrable concertado coa Deputación Provincial no marco do POS + 2017.
- O resto, 5.373.758,50 € corresponde a amortización ordinaria. Redúcese en 49.440,33 € a amortización prevista no orzamento inicial; esta menor execución débese á prórroga na devolución do anticipo reintegrable coa Deputación (PAI 2016) aprobada polo organismo provincial, e que supón demorar o inicio de pago de cuotas ata exercicios futuros.

Para finalizar este apartado, preséntase o cadro resumo de desviación porcentual de obrigas recoñecidas sobre as previsións definitivas por capítulo de gastos:

Cadro 11: porcentaje de ejecución (ORN) sobre créditos definitivos

Clasificación	DENOMINACIÓN DOS CAPÍTULOS	Créditos Totais	Obrigacións Recoñecidas	% EXEC
1	GASTOS DE PERSOAL	32.014.769,65	29.439.485,55	91,96%
2	GASTOS CORRENTES EN BENS E SERVICIOS	47.225.408,53	38.041.977,47	80,55%
3	GASTOS FINANCIEROS	758.093,82	394.047,25	51,98%
4	TRANSFERENCIAS CORRENTES	14.975.234,80	13.365.740,08	89,25%
5	FONDO DE CONTINXENCIA E OUTROS IMPREVISTOS	100000		0,00%
6	INVERSIONS REAIS	28.648.344,86	7.685.278,32	26,83%
7	TRANSFERENCIAS DE CAPITAL	4.806.414,59	1.879.608,93	39,11%
8	ACTIVOS FINANCIEROS	521.000,00	507.554,96	97,42%
9	PASIVOS FINANCIEROS	9.832.263,25	9.782.822,92	99,50%
Clasificación	DENOMINACIÓN DOS CAPÍTULOS	138.881.529,50	101.096.515,48	72,79%

CONCELLO DE SANTIAGO

C.- OUTRAS INCIDENCIAS EN GASTOS

Constan na contabilidade municipal a contía de **1.774.991,43 euros** como saldo da conta 413 "Acredores por operacións pendentes de aplicar ao orzamento correspondente a gastos efectivamente realizados, pendentes de aplicar ao orzamento (consta Anexo II); parte deste gasto, como quedou dito en apartados anteriores, devindicouse no exercicio 2017 e continúa ao non ter sido recoñecido, como saldo acumulado da conta 413 (**40.146,17 €**). Outra parte das opas foron obxecto de anulación por terse devolto o documento que o soporta ou por resultar o gasto de contía inferior ao previsto (gastos de persoal en concepto de sentenzas). Neste apartado debe insistirse por esta Intervención na falta de información sobre as sentenzas firmes a 31 de decembro de 2018 e que están pendentes de pagamento; si ben, de conformidade coa normativa de aplicación deberan terse anotado como "obriga pendente de aplicar a orzamento", as deficiencias nas canles de información impediron o seu reflexo contable; aconséllase por esta Intervención o establecemento de canles axeitados en aras a mellorar o principio de imaxe fiel.

O total dos gastos imputados na conta 413 son motivo de axuste, polo importe da diferenza do saldo a 31 de decembro de 2017, no cálculo da necesidade / capacidade de financiamento en termos SEC (Manual de "Cálculo do déficit en contabilidade nacional adaptado ás Corporacións locais") IGAE, o que será obxecto de análise no informe de intervención de verificación de estabilidade orzamentaria, así como no cálculo do cumprimento da regra do gasto.

II) REMANENTE DE TESOURERÍA

O Remanente de Tesourería calcúlase de conformidade co indicado no punto 24.6 da Memoria que forma parte da Conta Xeral, e regulada na Instrucción de Modelo Normal de Contabilidade Local (Orden HAP/1781/2013, de 20 de setembro), e está integrado polos fondos líquidos máis dereitos pendentes de cobro, deducindo as obrigas pendentes de pagamento e agregando as partidas pendentes de aplicación, todos eles referidos a 31 de decembro do exercicio, seguindo para a cuantificación de todas estas partidas os criterios sinalados na citada norma.

O importe do Remanente de tesourería total (previo á cuantificación da incidencia dos saldos de dubidoso cobro e os excesos de financiamento afectado) a 31/12/2018 é de 45.276.544,76 €; increménțase notablemente o importe de remanente para gastos xerais cun total de 16.828.888,34 €.

Procederemos a continuación á análise de cada un dos componentes por separado, así como á explicación da determinación do remanente de tesourería para gastos xerais deducidos os saldos de dubidoso cobro (polos dereitos pendentes de cobro que, computados para a determinación do remanente de tesourería total, o criterio de prudencia determina a súa non consideración no cómputo final por ter considerarse de difícil ou imposible recadación), e os excesos de financiamento afectado.

A) DEREITOS PENDENTES DE COBRO

O total dos dereitos pendentes de cobro a 31 de decembro de 2018 (agregación dos orzamentarios e non orzamentarios menos os cobros pendentes de aplicación definitiva) ascenderon a 34.834.631,97 euros.

Esta magnitud cabe desagregala nos seguintes apartados:

- 1) Pendente de cobro orzamentario de exercicio corrente. Ascendeu a un importe de 10.644.579,50 euros fronte ós 7.346.786,44 euros do exercicio 2017.

CONCELLO DE SANTIAGO

Os capítulos nos que se concentra o pendente de cobro de 2018 son esencialmente os capítulos 1, 3 e 4 de ingresos (neste último capítulo, ven dado polo importe do Fondo de Complementario de Financiación correspondente ao mes de decembro e ingresado en xaneiro). O capítulo 1 concentra o 43,69% do pendente de cobro total (4.650.524,46 euros) e no capítulo 3 o pendente de cobro representa o 31,22% do total (3.324.091,24 euros). O capítulo 4 representa o 20,75% do total.

En termos globais o pendente de cobro orzamentario foi do 9,25% sobre dereitos liquidados netos, incrementándose sobre o exercicio anterior (no que ascendeu a algo máis dun 7%).

2) Pendente de cobro orzamentario de exercicios pechados. Esta cifra reduciuse en relación á do exercicio 2017, por canto que de 24.102.003,99 euros en 2017 pasouse a 23.335.088,95.

O pendente de cobro en 2017, un total de 31.448.790,43 euros (agregación do pendente de cobro de 2017 que en 2018 pasou á agrupación exercicios pechados máis anteriores a 1 de xaneiro de 2017) tivo en 2018 a seguinte evolución:

- Anulación de liquidacións por importe de 1.197.529,33 euros.
 - Anulacións por insolvencias por importe de 485.603,18 euros.
 - Anulación por prescripción por importe de 943.743,04 euros.
- Total dereitos recadados de exercicios pechados en 2018: 5.486.825,93 euros.
 - Total pendente de cobro de exercicios pechados a 31 de decembro de 2018: 23.335.088,95 euros.

É preciso levar a cabo unha depuración dos saldos de pendente de cobro, dada a antigüidade dalgún deles, especialmente polo que fai aos capítulos 4 e 7 que, áinda que minoran o remanente de tesourería pola vía da dotación de dereitos de dubidoso cobro, unha axeitada imaxe fiel da contabilidade leva a insistir na necesidade da citada depuración.

3) O pendente de cobro por operacións non orzamentarias pasan de 957.740,71 euros a 854.963,52, o que representa niveis moi similares; tamén insistir neste punto na necesaria depuración contable de determinadas contas que acumulan saldos con antigüidade superior a dez anos; a falta de tempo e de persoal suficiente para levar a cabo mesmo o traballo diario impiden acometer estas tarefas de depuración, polo demais moi necesarias.

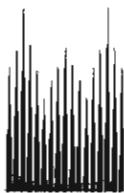
B) OBRIGAS PENDENTES DE PAGO

1) O importe total dos acredores pendentes de pago pasou de 22.045.588,56 euros en 2017 a 28.494.679,13 en 2018 o que supuxo un incremento porcentual do 29%.

Como en exercicios anteriores unha grande parte do importe total pendente de pago de orzamento de gastos de corrente ten a súa orixe en gastos aprobados nos derradeiros días de decembro.

Do saldo anterior, corresponde a obrigas xeradas no exercicio 2018 un total de 19.024.702,63 euros e a exercicios pechados un total de 1.146.839,27 euros. Ao igual que no caso dos dereitos (áinda que nun volume inferior), debe procederse a depurar este importe, non téndose acometido este traballo por falta de medios persoais e materiais para levalo a cabo.

Os pagamentos efectuados no exercicio de obrigas correntes ascenderon a 82.071.812,85 €, o que representou o 81,18% sobre o total de obrigas recoñecidas, quedando pendente de pagamento polo tanto, o 18,82% das obrigas recoñecidas no exercicio.

CONCELLO DE SANTIAGO

De exercicios pechados procedeuse ao pagamento de 12.991.058,64 €, do total de 14.138.849,96 € (agregación do pendente de pago 2017 más exercicios anteriores); tendo en conta que foron modificados saldos iniciais e anulados obrigas de pechados por importe de 952,05 €, chegamos á cifra de pendente de pagamento de exercicios pechados antes aludida de 1.146.839,27 €.

2) O importe de pendente de pagamento por operacións non orzamentarias ten un volume superior ao do exercicio 2017 (7.906.738,60 €), ascendendo a 8.323.137,23 ; debe indicarse neste punto que, parte dos saldos extraorzungamentarios deben ser obxecto de depuración, en algúns casos por prescripción ao tratarse de saldos de moita antigüidade.

C) FONDOS LÍQUIDOS DE TESOURERÍA

A cifra final que arroxan os fondos líquidos (resultado de agregar os saldos da caixa cos das contas operativas e restrinxidas) é de 42.874.264,98 euros, o que supón un incremento porcentual de 67,39% sobre os do exercicio anterior (25.613.259,21 euros).

Incorpórase acta de arqueo, certificados de entidades financeiras e conciliación bancaria como parte da documentación de liquidación. Xustifícase por parte da tesourería municipal a diferenza de conciliación nun dos ordinarios bancarios. Asemade, prodúcese unha diferenza entre os saldos das contas 57 e os fondos líquidos que integran o remanente de tesourería, como consecuencia dun pagamento a xustificar efectuado por importe de 17.450,00 € e que se atopa pendente á data actual.

D) PARTIDAS PENDENTES DE APLICACIÓN

Están constituídas por pagamentos pendentes de aplicación 41.703,26 €; sobre este punto ven pronunciándose negativamente a Intervención municipal, pola desconformidade coa práctica de pagamentos efectuados mediante cargo en conta; a ditos informes me remito. Con carácter xeral son estes pagamentos os que dan orixe á existencia de pagamentos pendentes de aplicación definitiva.

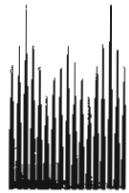
Destacar neste exercicio un elevado volume de ingresos pendentes de aplicar por importe de 3.979.376,30 € veu incrementado o seu volume como consecuencia da existencia dun elevado importe de ingresos anticipados procedentes de subvencións, especialmente os destinados a rehabilitacións de vivendas (cuxos proxectos non se prevén iniciar ata o 2019) e os anticipos en conceptos de fondos da EDUSI aos que fixen referencia con anterioridade, entre outros. Parte dos ingresos (tal como se comentou no apartado correspondente) non puideron ser aplicados a orzamento por falta de información tanto da súa orixe como do título habilitante para o cobro por parte do Concello; polo que procede realizar ao respecto as correspondentes averiguacións e, no seu caso, depuración nos procedementos de xestión.

E) DEREITOS PENDENTES DE COBRO DE DIFÍCIL OU IMPOSIBLE RECADACIÓN

De conformidade co disposto no apartado 6 do punto 24.6 da Memoria, "El remanente de tesorería disponible para la financiación de gastos generales se determinará minorando el remanente de tesorería en el importe de los derechos pendientes de cobro que, en fin de ejercicio, se consideren de difícil o imposible recaudación ..."

Sinala o apartado 7 "ih fine" do punto 24.6 que "Para determinar el importe de los saldos de dudoso cobro se deberá tener en cuenta la antigüedad de las deudas, el importe de las mismas, la naturaleza de los recursos de que se trate, los porcentajes de recaudación tanto en período voluntario como en vía ejecutiva y los demás criterios de valoración que de forma ponderada se establezcan por la entidad local".

CONCELLO DE SANTIAGO

A Disposición Adicional 5ª das Bases de Execución do Orzamento Municipal de 2018 sinala que "o cálculo dos saldos de dubidoso cobro farase de acordo cos porcentaxes mínimos do artigo 193 bis do TRLRFL. Estes saldos poderán ser incrementados previa proposta motivada da intervención, co visto bo da Concellera de Facenda, a cuxos efectos poderá requirir os informes que procedan da tesourería".⁵

A dotación de dubidoso cobro incrementouse, tal como se ven efectuando en exercicios anteriores, nalgúns conceptos de ingreso que, correspondendo unha dotación inferior ao 100% pola antigüidade da débeda, teñen por diversos motivos, riscos de que vaian ser incobrables, como o caso de cuotas de urbanización de algúns dos polígonos pendentes sobre as que están recaendo sentenzas xudiciais negativas para os intereses do Concello ou conceptos nos que o pendente de cobro respecto de exercicios anteriores teñen unha evolución moi lenta ou incluso nula en termos de recadación (especialmente conceptos 39110, 39190, 39191, 39192, 39200, 39300).

Exe.	Sdo. Inicial Total Dereitos	Derechos Pend. Cobro 31/12/2018	DOTACIÓN S/193 bis TRLRFL	% CON AXUSTES DISP AD 5º BEO
Total 1994	2.890,86	2.890,86	2.890,86	2.890,86
Total 1996	59.789,22	59.789,22	59.789,22	59.789,22
Total 1997	17.543,06	17.543,06	17.543,06	17.543,06
Total 1998	282.511,93	282.511,93	282.511,93	282.511,93
Total 1999	80.795,14	80.795,14	80.795,14	80.795,14
Total 2000	231.228,09	228.548,94	228.548,94	228.548,94
Total 2001	18.725,76	4.664,72	4.664,72	4.664,72
Total 2002	105.930,91	10.171,01	10.171,01	10.171,01
Total 2003	207.442,94	196.113,65	196.113,65	196.113,65
Total 2004	252.536,73	228.609,47	228.609,47	228.609,47
Total 2005	322.328,36	297.764,60	297.764,60	297.764,60
Total 2006	521.899,80	411.273,78	411.273,78	411.273,78
Total 2007	1.401.604,03	1.355.672,09	1.355.672,09	1.355.672,09
Total 2008	697.439,34	639.800,10	639.800,10	639.800,10
Total 2009	1.018.002,69	898.438,59	898.438,59	898.438,59
Total 2010	1.659.593,15	1.489.393,09	1.489.393,09	1.489.393,09
Total 2011	3.054.533,36	2.684.746,50	2.684.746,50	2.684.746,50
Total 2012	3.682.007,85	3.332.357,45	3.332.357,45	3.332.357,45
Total 2013	2.872.444,89	2.713.402,19	2.035.051,64	2.187.600,99
Total 2014	2.292.236,90	1.995.675,77	1.496.756,83	1.539.699,99
Total 2015	2.292.870,23	1.813.884,36	906.942,18	1.042.553,45
Total 2016	3.027.648,75	2.047.142,58	511.785,65	647.900,84
Total general	31.448.790,43	23.335.088,95	17.807.595,46	18.583.045,96

⁵ Las Entidades Locales deberán informar al Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas y a su Pleno, u órgano equivalente, del resultado de la aplicación de los criterios determinantes de los derechos de difícil o imposible recaudación con los siguientes límites mínimos:

- a) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos de los dos ejercicios anteriores al que corresponde la liquidación, se minorarán, como mínimo, en un 25 por ciento.
- b) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos del ejercicio tercero anterior al que corresponde la liquidación, se minorarán, como mínimo, en un 50 por ciento.
- c) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos de los ejercicios cuarto a quinto anteriores al que corresponde la liquidación, se minorarán, como mínimo, en un 75 por ciento.
- d) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos de los restantes ejercicios anteriores al que corresponde la liquidación, se minorarán en un 100 por ciento.

O detalle de cálculo dos dereitos de difícil ou imposible recadación quedan reflectidos no correspondente ANEXO III ao presente informe.

REMANENTE DE TESOURERÍA PARA GASTOS XERAIS

O remanente de tesourería para gastos xerais obtense, de conformidade co establecido no punto 24.6 que vimos seguindo, minorando o remanente de tesourería no importe dos dereitos pendentes de cobro que, a fin de exercicio, se consideren de difícil ou imposible recadación e no exceso de financiamento afectado producido. Viamos no apartado anterior o detalle do cálculo de dubioso cobro de conformidade cos criterios establecidos nas bases de execución do orzamento.

Polo que se refire ós excesos de financiamento afectado, esta cifra ven dada polo importe das desviacións de financiamento positivas (as negativas, por criterio de prudencia, non se teñen en conta no cálculo do remanente de tesourería, de aí a importancia da axeitada xestión de subvencións, de conformidade co indicado no apartado relativo ó resultado orzamentario), segundo cálculo regulado na Regra 29 da Instrucción de Modelo Normal de Contabilidade Local, na que se indica que as desviacións de financiamento acumulado calcularanse do mesmo xeito que as imputables ó exercicio, pero tomando en consideración as obrigas e os dereitos recoñecidos dende inicio da execución do gasto con financiamento afectado ata o final do exercicio.

O importe acumulado neste exercicio ascendeu a 9.864.610,48 euros, cifra superior aos 7.704.495,05 € desta magnitude do exercicio 2017.

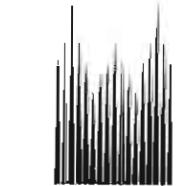
O total de desviacións acumuladas constitúe o remanente de tesourería para gastos con financiamento afectado, que minora o importe do remanente total para, finalmente, determinar o remanente de tesourería para gastos xerais. O remanente de tesourería para gastos con financiamento afectado irán destinadas ó financiamento da incorporación de remanentes de crédito ó exercicio 2018, os cales teñen a consideración de remanentes de incorporación obligatoria 182 TRLRFL e 47, 48, 92 e 99 do RD 500/1990, salvo que se desista total ou parcialmente de iniciar ou continuar a execución do gasto.

Concretando as cifras anteriormente indicadas, obtemos un remanente de tesourería total (suma de fondos líquidos por 42.874.264,98 euros más dereitos pendentes de cobro por 34.834.631,97 euros menos obrigas pendentes de pagamento por 28.494.679,13 euros) e menos as partidas pendentes de aplicación (3.937.673,04 €) de 45.276.544,78 euros.

Como resultado de minorar a contía anterior nos dereitos pendentes de cobro de difícil ou imposible recadación (18.583.045,96), segundo cálculos anteriormente explicados e os excesos de financiamento ou desviacións de financiamento afectado (9.864.610,48 euros), obtemos o remanente de tesourería para gastos xerais por un importe de **16.828.888,34 euros**.

A evolución do remanente de tesourería debe matizarse cos o saldo da conta 413, pese a que non computa en termos legais, e que reduciría a súa contía a 15.053.896,91 €; si ademais temos en conta o importe de acredites por devolución de ingresos aprobadas, pero non aboadas (saldo das subdivisionarias da conta 418 por importe de 932.899,83 €), a cifra inicial do remanente de tesourería veríase reducida a 14.120.997,08 €.

Debe terse en conta que o elevado nivel de remanente de tesourería ven ainda influenciado polo importe da operación de endebedamento concertada ao abeiro do RD 4/2012, cuxo saldo a 31 de decembro ascendía a 1.585.239,70 € (tras las amortizacións extraordinarias levadas a cabo en 2018).

CONCELLO DE SANTIAGO

FINALIDADE DO REMANENTE DE TESOURERÍA PARA GASTOS XERAIS

De conformidade co disposto no artigo 32 da LOEOSF,

"En el supuesto de que la liquidación presupuestaria se sitúe en superávit, este se destinará, en el caso del Estado, Comunidades Autónomas, y Corporaciones Locales, a reducir el nivel de endeudamiento neto siempre con el límite del volumen de endeudamiento si éste fuera inferior al importe del superávit a destinar a la reducción de deuda.

A efectos de lo previsto en este artículo se entiende por superávit la capacidad de financiación según el sistema europeo de cuentas y por endeudamiento la deuda pública a efectos del procedimiento de déficit excesivo tal y como se define en la normativa europea".

Pola súa banda, a disposición adicional 6^a da LOEOSF⁷, introducida por LO 9/2013, de 20 de decembro, de control da débeda comercial no sector público en relación á disposición adicional 16^a do TRLRFL,

⁷ Disposición adicional sexta LOEOSF:

"1. Será de aplicación lo dispuesto en los apartados siguientes de esta disposición adicional a las Corporaciones Locales en las que concurren estas dos circunstancias:

a) Cumplan o no superen los límites que fije la legislación reguladora de las Haciendas Locales en materia de autorización de operaciones de endeudamiento.

b) Que presenten en el ejercicio anterior simultáneamente superávit en términos de contabilidad nacional y remanente de tesorería positivo para gastos generales, una vez descontado el efecto de las medidas especiales de financiación que se instrumenten en el marco de la disposición adicional primera de esta Ley.

2. En el año 2014, a los efectos de la aplicación del artículo 32, relativo al destino del superávit presupuestario, se tendrá en cuenta lo siguiente:

a) Las Corporaciones Locales deberán destinar, en primer lugar, el superávit en contabilidad nacional o, si fuera menor, el remanente de tesorería para gastos generales a atender las obligaciones pendientes de aplicar a presupuesto contabilizadas a 31 de diciembre del ejercicio anterior en la cuenta de «Acreedores por operaciones pendientes de aplicar a presupuesto», o equivalentes en los términos establecidos en la normativa contable y presupuestaria que resulta de aplicación, y a cancelar, con posterioridad, el resto de obligaciones pendientes de pago con proveedores, contabilizadas y aplicadas a cierre del ejercicio anterior.

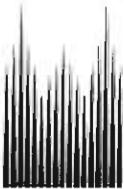
b) En el caso de que, atendidas las obligaciones citadas en la letra a) anterior, el importe señalado en la letra a) anterior se mantuviese con signo positivo y la Corporación Local optase a la aplicación de lo dispuesto en la letra c) siguiente, se deberá destinar, como mínimo, el porcentaje de este saldo para amortizar operaciones de endeudamiento que estén vigentes que sea necesario para que la Corporación Local no incurra en déficit en términos de contabilidad nacional en dicho ejercicio 2014.

c) Si cumplido lo previsto en las letras a) y b) anteriores la Corporación Local tuviera un saldo positivo del importe señalado en la letra a), éste se podrá destinar a financiar inversiones siempre que a lo largo de la vida útil de la inversión ésta sea financieramente sostenible. A estos efectos la ley determinará tanto los requisitos formales como los parámetros que permitan calificar una inversión como financieramente sostenible, para lo que se valorará especialmente su contribución al crecimiento económico a largo plazo. Para aplicar lo previsto en el párrafo anterior, además será necesario que el período medio de pago a los proveedores de la Corporación Local, de acuerdo con los datos publicados, no supere el plazo máximo de pago previsto en la normativa sobre morosidad.

3. Excepcionalmente, las Corporaciones Locales que en el ejercicio 2013 cumplan con lo previsto en el apartado 1 respecto de la liquidación de su presupuesto del ejercicio 2012, y que además en el ejercicio 2014 cumplan con lo previsto en el apartado 1, podrán aplicar en el año 2014 el superávit en contabilidad nacional o, si fuera menor, el remanente de tesorería para gastos generales resultante de la liquidación de 2012, conforme a las reglas contenidas en el apartado 2 anterior, si así lo deciden por acuerdo de su órgano de gobierno.

4. El importe del gasto realizado de acuerdo con lo previsto en los apartados dos y tres de esta disposición no se considerará como gasto computable a efectos de la aplicación de la regla de gasto definida en el artículo 12.

5. En relación con ejercicios posteriores a 2014, mediante Ley de Presupuestos Generales del Estado se podrá habilitar, atendiendo a la coyuntura económica, la prórroga del plazo de aplicación previsto en este artículo."

CONCELLO DE SANTIAGO

flexibilizan o destino do superávit para os concellos que se atopen en determinadas condicións económico financeiras, coas limitacións e destinos que en ditas disposicións se establece.

Estas disposicións, foron prorrogadas para este exercicio 2019 mediante Real decreto-lei 10/2019, de 29 de marzo, polo que se prorroga para 2019 o destino do superávit de comunidades autónomas e das entidades locais para investimentos financeiramente sostibles.

Dado que o superávit a que se fai referencia na normativa sinalada é en termos de contabilidade nacional, remítome ao informe que a tal efecto se vai realizar por esta Intervención en relación á avaliación da estabilidade orzamentaria. No mesmo, terase en conta o importe do remanente de tesourería e restantes magnitudes resultantes da presente liquidación.

CONCLUSIÓN

A liquidación do orzamento do Concello de Santiago de Compostela correspondente ao exercicio económico de 2018 e deducido dos estados contables incorporados ao expediente, reflicte unha boa situación tanto dende o punto de vista orzamentario anual, como dende a perspectiva da liquidez derivada esta última da cifra do Remanente de Tesourería para gastos xerais.

As cifras tanto de dereitos pendentes de cobro como de obrigas pendentes de pago de exercicios anteriores, así como os saldos das contas non orzamentarias deben ser obxecto de depuración. Non obstante, e debido ao elevado importe de dotacións de dubidoso cobro (por enriba dos mínimos establecidos no TRLRLF), considérase que as magnitudes reflectidas non se verían substancialmente modificadas coas depuracións mencionadas.

Insístese na necesidade de reforzo do departamento de contabilidade co obxecto de possibilitar tanto a mellora dos procedementos como que estes poidan levarse a cabo nos prazos establecidos na normativa de aplicación.

A análise dos ratios de débeda pública, estabilidade orzamentaria e regla de gasto serán obxecto de informe independente.

Este é o informe que se emite en cumprimento da normativa de Facendas Locais en relación á liquidación do Orzamento municipal para o exercicio 2018.

Forman parte deste informe os cadros Anexos que se relacionan de seguido:

ANEXOS INFORME LIQUIDACIÓN 2018

Anexo I. Acredores por obrigas pendentes de aplicar a orzamento a 31 de decembro de 2018.

Anexo II Obrigas recoñecidas en 2018, financiadas con Remanente Líquido de Tesourería.

Anexo III: Cadro detallado de cálculo da dotación de dubidoso cobro a 31/12/2018.

Anexo IV: Axustes de consolidación Concello (entidade matriz) e Organismo Autónomo "Auditorio de Galicia".